

Brassói Lapok

Ára 5 lej

Szombat
1932 * március 12

Főszerkesztő
Szele Béla dr.

59. szám
XXXVIII. évtolyam

Ára 5 lej

Március 13: HINDENBURG

Németország népe vasárnap válaszol. Nemcsak arra válaszol, hogy ki legyen a német köztársaság új elnöke, hanem sok egyébre még. Franciaország polgári elemei azt hiszik, hogy csak a francia-német köztedés kérdése dől most el és, hogy mindössze arról határoznak, hogy respektálják-e tovább is a Young és a Daves terveket. Olaszország a német-olasz-osztrák egység kifejlésének lehetőségére vonatkozólag várja a választ és a Balkán államok odavonakozólag, hogy a dunai államok kereskedelmi és gazdasági szövetségének új szituációjában Németország ellenséggé avagy megértő baráttá áll-e majd a szövetségzőkkel szemben. A német nép mindezeket felül és legfőképpen pedig arra ad feleletet, hogy türi-e tovább is a gazdasági válság lassu menetét és annak szinte lemérhetetlenül lomha mozdulását vagy nem türi tovább.

A progresszív és radikális sajtó szerint türi, amit olyképpen bizonyít, hogy Hindenburgot újból megválasztja. A jobb és baloldali sajtó szerint viszont nem, mert nem választja meg többé Hindenburgot. A statisztika szerint Németországnak Hindenburgot kellene választania, de a politikai machinációk fortélyai és csínytevéséi azt jósolják, hogy Hindenburg az első menethet, most tizenharmadikán abszolút többséget nem kap. Ez esetben az öreg ur kilép a ringből és nem küzd tovább. A tanenbergi hőst vagy abszolút többséggel akarja az ország, vagy ne akarja sehogyan! — ez a jelszó. Valószínűleg csak kertesfogás, de nincs kizárva, hogy komoly mégis. Hindenburg pártja ideggel nem nagyon bírja már azt a hajszát, amely ellene és ellenük immár évek óta megy. A politika és a diplomácia is ismeri azt a pillanatot, a melyet a haldokló ismer, aki feladja a tusát és elhagyja védekező szívósságának meggyengült erejét. Az orvosok úgy mondják, hogy minden haldokló, aki meghal, abban a pillanatban, amelyben meghal, meg is akar halni, és a Hindenburg-Brüning-Severing rezsim nagyon közel áll ahhoz, hogy feladja a játszmát. Fekete feladja! Jöhet a fehér.

És lehet, hogy tényleg a fehér követ kezik, mert azt, hogy a fehér következék, a piros sem bánja. A német kommunistapárt egyik vezére, Remmele, most jött haza Moszkvából, ahonnan tanácsot és — „utasítást” kért. A német kommunista delegációt Manuiski fogadta. Manuiskinek az a véleménye, hogy az adott pillanatban nem Hitler és nem a szociáldemokrácia az ellenség, hanem az a rezsim, mely sem jobbra, sem balra nem halad és nézi és türi azt a vonaglast és vergődést, amelyben a német nép, annak minden elproletáriásodott osztálya, szenved.

— Hitler nem is tudja, — mondotta Manuiski, — hogy akaratlanul is szövetségeseink.

Ezt a nyilatkozatot természetesen ma a német kommunistapárt élénken pertraktálja és gondoskodik arról, hogy a nyilatkozatról a szavazótömegeknek minél szélesebb rétege tudomást szerezzen. Így kell csinálni, mert így a Hitler-féle félelem a szociáldemokráciának nagy tömegeit áthozza a kommunistapártba és így kell cselekedni már csak azért is, mert ez esetben a Hugenberg-Dusterberg frakció viszont ijedtében átszivárogoz a Hitler pártjához és ez esetben bukik Hindenburg és vele bukik az a rezsim, amely sem jobbra, sem balra nem tolódik, hanem általánosítja és életben tartja a mai birhatatlan nyomorúságot és fenn tartja az idegpattanásig feszített mai atmoszférát.

Visszont francia részről is elhelyeztek egy és más bombát csak azért, hogy a Brüning rezsim pozícióját megbuktassák.

Hihetetlennek hangzik, de mégis úgy van, hogy e percben Franciaországnak már nem is érdeke, hogy a konszolidált Németország fennmaradjon és fizessen, mert Franciaország felismerte, hogy Németország abban az esetben sem fizet, ha — konszolidált marad. Csak az a Németország fizethetett, amely aktív kereskedelmi mérlegének export feleslegeiből teljesíteni tudott. Mióta azonban Anglia a német export ellen védővámokkal védekezik, mióta a kontingentálások tévna a közép-európai államok beviteli határait egyre jobban és jobban elzárja, Németország nem számolhat már arra, hogy kereskedelmi mérlegének export-feleslege legyen és hogy ebből az export feleslegből jóvátételt és egyebet teljesítsen. Ha Németország nem fizet tovább, Franciaország addig, amíg közép-polgári kormányok, hindenburgok, és Brüningek vezetnek, nem léphet fel, de Hitlerrel vagy Thälmannal szemben minden jogcime megvan és meglesz. A német kérdést be kell fejezni! — mondja Franciaország és ahhoz, hogy az önkielégítéshez a jogi alapon felül erkölcsi alapja is legyen, vagy a náci következzenek, vagy a bolsik. A Tardieu-terv, amely most sok csalóka jóindulattal és a szeretetnek hamis látszatával a dunai államok megsegítéséhez és összeszövetkeztetéséhez fogott, tulajdonképpen — gazdaságpolitikai vonatkozásban — nem egyéb, mint olyan prefe-

renciákon alapuló nemzetközi államszövetség, amely teljesen lehetetlenné teszi, hogy Németország külkereskedelmi mérlege valaha is aktív legyen és így, hogy Németország valaha is fizethessen. Ahogyan a dolgok ma fejlődnek, ahova Amerika, Anglia, az északi államok és Svájc irányai mutatnak, Franciaországnak előbb-utóbb nem lett volna más útja és módja, minthogy az általános nyomás hatása alatt a német háborús tartozásokat és jóvátételi összegeket vagy részben, vagy egészben elengedje. A konszolidált Németországnak el kellett volna sok mindent engedni. A felborult Németországnak nem kell semmit sem elengedni! A polgári politikai és gazdasági jogrend megsértettségének indokával annyit lehet elvenni, amennyit lehet: szóval mindent! Természetesen csak akkor, ha Hitler következik. Hitler Németországgal Európában akar maradni. Ha Thälmann következne, az ő uralma megbontaná a francia számítás rendjét, mert Thälmann Németországgal Ázsiába akar átvonulni. Tehát következék Hitler! A Tardieu duna-konföderációs terve éppen annak a német nagyiparnak fáj, amely titokban és itt-ott nyíltan is már, Hitler-párti és azért jelentkeztet a Tardieu-terv éppen két héttel az elnökválasztás előtt, hogy a Hitler front még erősebb eszközökkel és harcra készséggel befeküdjék a választásokba.

A vasárnapi elnökválasztáson tehát a legjobban érdekelt Oroszország és Franciaország. Mindkét államnak közös az érdeke. Az az érdeke: meg ne maradjon az a konszolidáció, amelynek égisze alatt egyik állam sem tudja a maga német céljait megvalósítani. Oroszországnak ma már — nem úgy, mint tavaly júniusban — kellenek a néptömegek, mert a keleti-blokk, amelynek vezető állama éppen Lengyelország és Csehország lenne, nagyon erőssé fejlődött és nagyon kialakult. Közre kell fogni a lengyel-ceh puffert, hogy baj ne legyen. És Franciaországnak is érdeke, hogy ne Hindenburg következék ismét, mert a higgadt polgári Németországgal ellenáll majd annak a blokknak, amely politikailag és katonailag már készen áll és amelyet most gazdaságilag is meg kell erősíteni. A Hitlerizmus diadala francia politikai skert jelentene, a Thälmann diadala orosz sikert, de a Hindenburg győzelmi pálmája viszont azt jelentené, hogy úgy Oroszország, mint Franciaország ez alkalommal egyaránt kikapott.

A Hindenburg—Hitler—Hugenberg—Dusterberg (az ötödik jelölt önjelölt és nem fontos!) viadalát a totalizátor nem jegyzi. Fogadni nem lehet egyikre sem, de minden eshetőségnek megvan a maga logikus prognóza. Ha Hindenburg marad, marad a gazdasági válság, ha bárki más következik, megugrik és felborul az európai sakktafla figuráinak egyensúlya és hatalmi egymáshatása.

Ami jön, az egyaránt rettenetes, de ami van, az is rémes.

Ismét megindultak a sorozatos királyi kihallgatások

Április elsejéig meghosszabbították a parlamenti ülésszakot

Bukarest, március 10.
A főváros politikai köreit újból a királyi audienciák tartják izgalomban. Tegnap délután Jorga miniszterelnök volt hosszabb audiencián az uralkodónál. Az audiencia folyamán a király aláírta azt a dekrétumot, amellyel a parlamenti ülésszakot április 1-ig meghosszabbítja.

A parlament meghosszabbításáról szóló királyi dekrétumot a törvényhozó házak ma délutáni ülésén olvasták fel. Ugyancsak tegnap délután volt több, mint egy órási kihallgatás Lupu dr. a parasztpárt vezére. A királyi audiencia után Lupu a parlamentbe hajtott, ahol Ducának tárgyalt. A két pártvezér közötti megbeszéléséből arra következtetnek, hogy

gőzerővel készül a koncentráció. A liberális párt berkeiben különös idegesség észlelhető. Ma már ugyanis biztosra veszik, hogy a parlament bezárása után, tehát április elsején a Jorga-kormány távozik az ország éléről. A liberálisok biztosra vették, hogy az uralkodó pártkormányt fogja átadni az uralmat. És pártból lévén szó, ez a mai körülmények között nem lehet más, mint a liberális párt. Ducának miniszterelnöki reményeinek különösen Titulescu sikertelen kísérletezései alkalmával, kerültek előtérbe.

A jelek azonban azt mutatják, hogy Jorgaék után mégsem pártkormány következék. Itt van első sorban is Goga személye, akivel kapcsolatban az uralkodó erős koncentrációs kabinetre gondol. Lupu dr. szintén ilyen értelemben tárgyalt az uralkodóval. A liberálisok reménye-

gei tehát összeomlóban vannak. Ennek tulajdonítható, hogy Duca sürgős audienciát kért az uralkodónál.

MANIU TITOKZATOS BUKARESTI UTJA.

Maniu bukaresti útjával kapcsolatban különböző verziók keringenek, de biztosat senki sem tud mondani. Egyesek szerint Maniu személyi okok miatt érkezett váratlanul Bukarestbe. Maniu tudvalevőleg könyvet ír és állítólag ehhez szerzi a szükséges adatokat. A másik feltevés szerint a volt miniszterelnök útja a Tardieu-féle tervvel áll összefüggésben.

A nemzeti-parasztpárt vezére ugyanis még 1930-ban tervezetet dolgozott ki a dunai államok közös blokkba való tömörítésére. Ezt a tervezetet annakidején a bécsi Neue Freie Presse teljes részletességgel közölte. Maniu azt állítja, hogy a gondolat az övé és Tardieu tulajdonképpen ebből a tervezetből merítette az ötletet a dunai konföderáció eszméjének a megvalósításához.

A harmadik verzió azt mondja, hogy

Elejtették a választójogi reformjavaslatot

Titulescu bukaresti útja alkalmával feltűnően sok szó esett a választójogi reformjáról, amely a Mirtó-féle javaslat alapján született volna meg. A volt nemzeti-parasztpárti miniszter annak idején kihallgatáson volt az uralkodónál, aki a javaslatot magáévá tette. Azóta senki sem beszél erről a kérdésről. A Dimineata megállapítja, hogy a pártok megint elejtették a választójogi reform kérdését. A

Maniu a nemzeti-parasztpárt fiatal csoportja között kirobant ellentétek elsimítása végett érkezett a fővárosba. Végül pedig a legvalószínűbb feltevés, amely szerint Goga pártalakítási akciója tette szükségessé a badacsony remete útját. A nemzeti-parasztpárt körében ugyanis nagy aggodalommal figyelik Goga sikeres akcióját. A nemzeti-parasztpárt több disszidens csoportja állott Goga mellé, úgy, hogy a pártból az új mozgalom nagy tömegeket vonhat el.

Az is feltűnt, hogy a Mihalache köré gyűlt parasztpártiak még akkor is hajlandók támogatni egy Goga-féle koncentrációs kormányt, ha Maniu és a nemzeti-párt vezetői ellene volnának ennek.

Maniu Gyula minden valószínűség szerint még ma elhagyja a fővárost és Kolozsvárra utazik. A nemzeti-parasztpárt vezetői Popovici Mihállyal az élükön, már a tegnap este Kolozsvárra utaztak, ahol résztvesznek a Vajda elnöksége alatt megtartandó erdélyi és bánági végrehajtóbizottsági ülésen.

lap figyelmezteti őket, hogy újabb választások esetén késő lesz a panasz, különösen azok részéről, akik véletlenül ellenzékbe kerülnek.

Politikai körökben nagy feltűnést keltett a liberális párt végrehajtó bizottságának egyik legutóbbi határozata, amelyben az olberálisok legélesebben állást foglalnak az állampogánysági törvény módosítása ellen. Uj-Napoca.

Megakarják drágítani az utleveleket

Törvényjavaslatot terjesztettek be idegenforgalmi hivatal létesítésére

Bukarest, március 10.

Eső után köpenyeg bár, elvben azonban ennek ellenére is feltétlenül üdvözlendő az a javaslat, amelyet a képviselők egy csoportja parlamenti kezdeményezésből egy idegenforgalmi hivatal létesítésére vonatkozólag a Kamarában be-terjesztett. Erdély közvéleménye ugyan- is régóta követeli, hogy Bukarestben legyenek valamit az idegenforgalom fel- lendítése érdekében, amelyhez egyébként a természet minden fő-feltételt megteremtett. Télen-nyáron közszájon forog az egyöntetű felfogás, hogy külön-ösen Erdélynek a szó szoros értelmében a Keleti Svájc szerepét kellene a világon játszania, ha ügyesen felhívják a figyel- met szó természet kincseire, szépségeire, fürdő-, üdülő- és kiránduló-helyeire, s emellett különböző kedvezményekkel is csábítgatnak a világjárókat, turistákat és nyaralókat.

Ehelyett éppen a konjunktúra idejé- ben, akkoriban, amikor divattá, sőt lázá- vált az utazgatás és turistáskodás, Romá- niában éppen az ellenkezője történt mindennek: a kormányok és hatóságok mintha szántszándékkal arra törekedtek volna, hogy elriasszák a külföldieket, a kiket a legkülönbözőbb módokon gyö- törték.

Most aztán a honatyák is rájöttek, hogy a jól megszervezett idegenforgalomból szép tőkéket lehet szerezni, amint ezt Franciaország példája mutatja. Elég ké- sőn, mert manapság már a válság követ- keztében minden ország elzárkózik s igyekszik otthon tartani polgárait, aho- gyan Németország teszi Olaszország nem kis keserűségére és veszteségére.

De későn is jobb, mint soha. S ha a létesítendő turisztikai intézmény csak annyit érne el, hogy magával az ország lakosságával ismertesse meg Erdély nagyszerű fürdő-, üdülő- és kiránduló- helyeit, ez egymagában eredmény volna és igazolná létjogosultságát, mert lassan meggyőzné a vándor-szellemű publiku- mot, hogy csodás magaslati levegőért nem kell feltétlenül Svájcba menni, tengerért pedig Olasz-, meg Franciaországba.

Az eszme tehát még most is életrevaló, csak hogy a javaslat egyelőre nem nyújt semmi biztosítékot arra nézve, hogy az idegenforgalmi hivatal nem fogja-e meg- valósítása helyett hamarosan lejártni. Mert máris joggal támadhat az a gyanu, hogy ez a jól elkésett új hivatal — mint a hozzá hasonló — elsősorban arra szol- gál, hogy a protekciós emberek egy csa- pata színekurákhoz jusson benne lehető- leg minden felkészültség és munka nél- küli.

A javaslat szerint különben az „Orszá- gos Turisztikai Hivatal”, ahogyan a le-endő idegenforgalmi intézményt hívják, állami szerv lesz, amely a közlekedé- sügyi minisztérium mellett saját költség- vetéssel működik.

Feladatát a javaslat eképpen írja kö- rül:

Az idegenforgalom emelési módozatai- nak és a külföldiek idecsábítási eszközei- nek a tanulmányozása és általában a kö- zönség tájékoztatása a turistáskodás le- hetőségeiről. Ingyenes plakátok, prospe- ktusok, füzetek, tájékoztatók, folyóira- tok terjesztése, propaganda-filmek elő- állítása, rádióelőadások tartása, végül pedig turisztikai kiállítások rendezése. Ezenkívül a hivatal közvetlenül a fürdő- és üdülőhelyek reklámjait, elősegítve hírnevük növelését.

A hivatal élén 9 tagú igazgatóság áll három évi időtartamra kinevezve.

Ennél is érdekesebb a javaslatnak az a része, amely a hivatal költségvetésének a bevételi forrásait jelöli meg.

Ezek a következők volnának: Egy speciális propaganda-bélyeg jöve- delme. Ezenkívül külön 100 lejes bélye- get is kiadnak, amely minden egyes utle- vélbe beragasztandó lesz a rendes illeté- ken felül.

A javaslat értelmében a hivatal kapná meg a pályaudvarokon való hirdetés ki- zárólagos jogát s bevételeznék az üdülő- taxákat az ország egész területéről.

A hivatal irányítása alá tartoznának az összes turista- és idegenforgalmi egye- sületet s ezek közül csak azok része- sülnének támogatásban az állam részé- ről, amelyek alkalmazkodnak a hiva- tal utasításaihoz.

Az Oficial National de Turism műkö-

désének a megkezdéséhez a javaslat sze- rint a pénzügyminisztérium három millió lejt bocsátana rendelkezésre.

Amint a fentebbiekből látható, az új intézmény egyik fő jövedelmi forrása a százalékos utlevél-bélyeg vol- na.

LUDENDORF nem megy Kinába

Uj világháborút jósol a politi- kában levitézlett német hadvezér

Berlin, március 10.

Ludendorff tábornok nyilatkozatot adott a berlini lapoknak azokkal a hírek- kel kapcsolatban, amelyek szerint a ki- nai kormánytól meghívást kapott és rö- videsen utra kel, hogy kezébe vegye a sanghaji harcok irányítását.

Ludendorff kijelentette, hogy a hírekből semmi sem igaz.

Nem megy Kinába, mert az a vélemé- nye, hogy a távolkeleti események egy új világháború kezdetét jelentik.

Nézete szerint az egész konfliktus mö-

Hogy ezzel szemben valóban nyújtana is valamit, azt csak a gyakorlat fogja meg- mutatni. Mert könnyen bekövetkezhetik az is, hogy

végeredményben majd még azt a né- hány jól működő turista egyesületet is megfojtja, amely kitarító szívóssággal valahogy megerősödött és igazán tett valamit a turisztika s idegenforgalom érdekében.

A javaslat minden valószínűség szerint tárgyalásra kerül ebben a parlamenti ülészakban, mert a Kamara kimondta rá a sürgősséget. Tényleg sürgős volna, hogy az idei nyári szezonra a lehető leg- nagyobb látogatottságot biztosítsák az erdélyi nyaraló-helyeknek, amelyeket a válság már a tavaly egészen megbénított.

Májusig meghosszabbították a pa- rasztadósságok végrehajtásának felfüggesztését

Sándor József a magyar egyetem felállítását követelte a szenátusban

Bukarest, március 10.

A kamara szerda délutáni ülésén Ar- getoianu javaslatot terjesztett be, amely megtiltotta a külföldi alma behozatalát. A javaslat az Universul nyomására történt, amely azt a hírt terjesztette, hogy a ka- nadai alma mérgezett anyagot tartalmaz.

Cuza a nemzeti munka védelme és a munkanélküliség enyhítése érdekében kö- veteli az összes idegen állampolgárok ki- utasítását.

Secreanu a vasuti díjszabás leszálli- tása mellett szólalt fel.

Végül Pop Valér igazságügyminiszter beterveztette a Semmitőszék átszervezé- séről szóló törvényjavaslatot.

Ezután a kamara megszavazta azt a törvényt, amely a mezőgazdasági adósságok vég-

rehajtásának felfüggesztését május el- sejéig meghosszabbítja.

A meghosszabbítás pénteken már életbe is lép.

A szenátusban Sándor József a közok- tatásügyi törvény tárgyalásánál leszögezte, hogy a magyarság semmilyen körülmények között nem fog lemondani arról a jogáról, hogy

a magyar diákok állami segéllyel támo- gatt magyar egyetemekre és akadé- miákra járjanak.

Ezt a békeszerződésben biztosított jogot a magyarság fenntartja és annak teljesí- tését követeli.

Vaitoianu a borszesz-szindikátus felosz- latását követeli, mert az, szerinte, tör- vényellenesen működik.

LINDBERGHÉKKEL egy előkelő newyorki ügyvéd tár- gyal a banditák megbízásából

A rendőrség gyanúja szerint Al Capone raboltatta el a Lindberghék kislányát

Newyork, március 10.

Lindbergh kislányának az elrablása és az utána való kutatás olyan fordulatokat hoz, amelyek valóban csak Amerikában érthetők meg.

A legújabb jelentés szerint a rendő- rség beszúrtja teljesen a nyomozást és visszavonult a gyermek keresésétől, mert így kívánta ezt Spitalé bandave- zér, aki maga is résztvesz a nyomozásban.

Spitalének az a véleménye, hogy a rend- őrség közbeavatkozása csak az ő mun- káját hátráltatja, esetleg egészen lehetet- lenné teszi. Miután pedig a főcél a gyer- mek megtalálása és nem a rablók elfogá- sa, bízzák rá az egész ügyet, mert neki alapos oka van azt hinni, hogy sikerül a gyermeket visszajuttatnia a szülőkhöz. Hir szerint szerdára virradó éjszaka az

egyik előkelő newyorki ügyvéd megje- lent Lindberghnél és megbízói, a gyer- mekrabló banditák nevében megkezd- te a tárgyalásokat.

A rendőrség egyébként az egész gyer- mekrablás mögött Al Capone kezét sejtí. Al Capone ugyanis kijelentette, hogy a gyermeket visszajuttatja szüleihez, mun-

kájáért nem kíván semmi pénzbeli ho- noráriumot, ellenben ragaszkodik ahhoz, hogy Lindbergh kérje az ő szabadonbo- csátását a kormánytól. Al Capone ugyan- is jelenleg börtönben ül.

Újabb jelentés szerint az egyik nagy amerikai biztosító társaság ügynöke je- lentkezett Boston polgármesterénél s közölte vele, hogy Lindbergh fiát a ban- diták „vasárnap „házhöz szállítják”, ha Lindbergh és a hatóságok garantálják, hogy szombat estétől számított 72 óra alatt semmiféle lépést nem tesznek a megtorlás érdekében.

Lindbergh fiának elrablásával és a szü- lők megszorulásával kapcsolatban a sze- náthusban törvényjavaslatot terjesztettek be, amelyek értelmében a zsarolást, vagy a zsaroló levelekkel való kísérlete- zést az állam ellen elkövetett bűntettnek minősítik, amelyért 20 évi börtön és 5000 dollár pénzbüntetés jár. A szenátus a ja- vaslatot megszavazta.

Romániai részvét- táviratok Briand halála alkalmából

Bukarest, március 10.

Dr. Lupu, a parasztpárt vezére hosszú táviratot küldött Tardieu francia mi- niszterelnöknek és őszinte részvétét fe- jezi ki Briand halála fölött.

A romániai zsidó párt parlamenti cso- portja az ország zsidósága nevében szin- tén táviratilag fejezte ki a nagy diplo- mata halála iránti részvétét a francia kormányfőnek.

GHICA külügyminiszter szerint Románia örömmel fogadja Tardieu tervezetét

Bukarest, március 10.

Ghica külügyminiszter tegnap délután fogadta Lukest, Ausztria bukaresti me- ghatalmazott miniszterét. A külügyminis- ter a Tardieu francia miniszterelnök által felvetett dunai konföderációs tervet vi- tatta meg az osztrák diplomatával. — Ghica közölte Lukessel, hogy Románia a legnagyobb örömmel fogadja a Tardieu- javaslatot és semmi sem áll útjában an- nak hogy Románia Ausztriával szorosabb gazdasági kapcsolatokat létesítsen.

Lukest meghatalmazott miniszter Ghi- cával folytatott megbeszéléseiről részle- tes jelentést küldött a kormányának.

A fuvarlevélpánama letartóztatottjai közül hármat sza- badlábra helyeztek

Bukarest, március 10.

Az ilfovi törvényszék vádтанácsa teg- nap délután tárgyalta a CFR-fuvarlevél- panama ügyét. E vádтанács tárgyaláson összesen kilenc letartóztatott vonult fel, mégpedig hét vasuti tisztviselő s két fel- bújító. A többi felbujtók egyelőre még bujkálnak.

Joanid igazgató beismerte, hogy hibá- zott, de kijelentette, hogy semmi haszna nem volt a panamából s őt magát is fél- revezették. Joanid helyettese, Moscopol szintén azt hangoztatta, hogy a referen- sek végeztek a fuvarlevelek felülszámi- tását, amit ő nem kontrollálhatott. A vádтанács a vád- és védelem meghallga- tása után

elrendelte Joanid mérnök igazgató, Jonescu és Cubat főtisztviselők szabad- lábrahelyezését,

míg a többi vádlottak letartóztatását 30 napra meghosszabbította.

— TIZHÓNAPRA ÍTÉLTÉK, MERT KOMMUNISTA RÖPIRATOKAT REJ- TETT EL A KUKORICÁSBAN. Teme- várról jelentik: A törvényszék ma ítél- kezett Komanoff Otráv bántási gazda felett, aki ellen az volt a vád, hogy sze- kerén kommunista röpirotokat szállított és amikor hirtelen csendőrök kerültek az útjába, gyorsan az országut mentén elhu- zódó kukoricásba rejtette el azokat. Ko- manoffot tizhónapra ítélték.

Asira (Apolló) Mozzó BRASSÓ

Ma, csütörtökön utóljára:

„A bál” Főszerepben: Reinhold Schünzel, Dolly Haas, Lucie Mannheim.

Péntektől: a legnagyobb bohózláger

Felix Bressart és Hermann Thimig

KONTO X (DER HERR BÜROVORSTEHER)

főszerepeiben. — Bernauer és Osterreicher szindarabja filmen. — Zenéjét szerezte: Walter Kollo.

KACKES SÜTEMÉNY KÉRJEN MINDENÜTT VEKNI KENYÉR

Egyetlen állam sem lelkesedik a Tardieu-féle tervezetért

Kifelé óvatos nyilatkozatok, a kulisszák mögött lázazó diplomáciai tevékenység

Genf, március 10.

Ma már megállapítható, hogy a dunai államok gazdasági csoportosítását célzó francia tervezetet az európai államok nem fogadták osztatlan lekesedéssel, sőt több volt az ellenhang, mint a pártoló melléállás. A nagyhatalmak körében sem nyilatkozott meg eddig elégséges állásfoglalás. A közvetlen közelről érdekelte Németország egyelőre még nem adott határozott nyilatkozatot a kérdésben.

Anglia közvéleménye inkább a terv ellen van, mint mellette, aminek az a magyarázata, hogy Franciaország kizárólagosan a maga gazdasági és pénzügyi érdekeinek a megszilárdítására gondolt csak a tervezet életrehozásánál. Olaszország elvileg pártolja a tervet, de olyan javaslatok és kikötések vannak a gyakorlati megvalósítás kérdésében, hogy azok francia szempontból egyet jelentenek a merev állásfoglalással.

De mit szólnak Tardieu akciójához maguk a dunai államok, amelyeket a francia töke most összefogásra ítélt, csak azért, hogy a maga kihelyezett tőkéit biztosabbnak lássa?

Hivatalosan még egyik állam sem nyilatkozott, ami érthető is, hiszen a francia javaslat teljes és hivatalos szövegét még nem volt idő gondosan áttanulmányozni. A külföldi sajtó azonban már jelzi, hogy Ausztria nem adhatja fel az Anschlusz gondolatát, az ő szempontjából egészen vértelennek látszó francia tervezetért. Magyarországnak nagy fájdalmai vannak, amiket csak politikai kompromisszumokkal lehetne elsimogatni, de olyan kompromisszumokkal, amiket Franciaország tesz a békeszerződésekben megcsonkított Magyarország javára, s nem olyanokkal, amelyeket Franciaország követel áldozatként Magyarországtól.

A leggyőzött államok tehát nem rajonganak a tervért. Talán a győztesek, helyesebben Franciaország volt és jelenlegi szövetségesei szorgalmazták?

Románia még nem nyilatkozott, sőt, a kialakult közvéleménynek sincs semmi nyoma. Jellemző azonban, hogy nem sietett sem a sajtó, sem a politikai pártok összessége a nagy pártfogó és szövetséges tervének üdvözlésére. Csehszlovákiából most hallatszanak az első hangok, de ezek sem nagyon lelkesedők. Ilyen megnyilatkozások híre érkezik Jugoszláviából is.

Rövidesen kiderül tehát, hogy Tardieu tervéért a francia kormányon kívül senki sem lelkesedik.

A francia diplomácia azonban ennek ellenére is lázasan dolgozik.

MAJUS 14-ÉN TARTJAK AZ ELSŐ ÉRTEKEZLETET

Genfből jelentik: Szerdán a kisanant államok genfi delegátusai közös értekezletet tartottak, Tardieu tervével kapcsolatban. Elhatározták, hogy

a közvetlenül érdekelt dunai államok kormányait május 14-re hívják meg az első értekezletre, amelyen érdemben foglalkoznak majd a tervszettel.

Az értekezlet helyét még nem állapították meg, azt azonban leszögezték, hogy ezen a bevezető tanácskozáson kizárólag csak a dunai államok megbízottai vegyenek részt, a nagyhatalmak képviselőinek a kikapcsolásával.

A tárgyalások alapelveként abban állapodtak meg, hogy politikai kérdésekről nem tárgyalnak, s az összefogás külső formáit csak a preferenciális szerződések alapján tudják elképzelni, minden messzebbmenő és vámszövetségre célzó törekvések nélkül. Egyidejűleg megállapította a genfi értekezlet azt is, hogy

a terv keresztültöltele elé nagy akadályok gördülnek,

mert már is érezhető, hogy az érdekelt államok javarésze igen nagykedvetlenséggel fogadja Tardieu javaslatát.

PRÁGA ÉS BELGRÁD

Prágából jelentik: A kormány egyik tagja, a postaiügyi miniszter nyilatkozatot adott a kormányhoz közelálló sajtónak, Tardieu tervével kapcsolatban. A miniszter leszögezte, hogy korai volna nagyobb várakozással tekinteni a dunai államok gazdasági szövetségének terve elé. Csehszlovákia a maga érdekeinek tudatában, eleve tiltakozik az ellen, hogy bárhol is politikai, vagy államjogi engedményeket várjanak a francia tervvel kapcsolatban. Csehszlovákia még a vámunióra sem akar gondolni, s szerinte mindössze olyan újabb gazdasági szerződések kötéséről lehet szó, amelyektől Csehszlovákia eddig sem zárkózott el. Ilyen gazdasági tárgyalások ma is folynak ugy Ausztriával, mint Magyaror-

szággal. Eredményüket a két ország érdeke szabja meg s nem a tervbe vett csoportosítás. Egyébként pedig Csehszlovákia Románia és Jugoszlávia nélkül nem hajlandó bele-menni semmiféle olyan koncepcióba, amelynek hátterében politikai kérdések is meghúzódnak.

Hasonló hang hallatszik a belgrádi felhivatalos sajtóból is. Jugoszlávia sem akar hallani arról, hogy a készülő tervezet azt a lát-szatot keltse, mintha a régi Osztrák-Magyar Monarchia széthullott darabjait akarnák újra összeragasztani.

A Daily Telegraph sem jósló sikert Tardieu tervének, ha az valóban az Osztrák-

Érdekes hírlapi hozzászólások

Londonból jelentik: A Times nagy cikkben foglalkozik a dunai államok tömörítésének a kérdésével. Prágában azt hiszik, — írja a lap —, hogy a javas-

Magyar Monarchia utódállamait akarja vámunióba tömöríteni.

A MAGYAR KÜLÜGYMINISZTER RÓMÁBAN.

A Popolò D'Italia, Mussolini hivatalos lapja, a lapban foglalkozik Walkó magyar külügyminiszter római látogatásával. A lap erőteljes bizonyítékát látja a magyar külügyminiszter látogatásában annak, hogy a Magyarország és Olaszország között kiépített szilárd barátság valóban reáliakon nyugszik, hiszen a magyar külügyminiszter nyomban szükségét látta az olasz politika legfőbb képviselőivel való tanácskozásnak, akkor, amikor Tardieu kétségkívül nagy jelentőségű tervével találta magát szemközt. Magyarország nyugodt lehet, hogy az a barátság, amelyről Olaszország már eddig is sokszor tanubizony-ságot tett, tovább is szilárd marad és mind-két országra hasznos, mert a lelki rokonszen-ven kívül komoly érdekközösségi háttér van.

A magyar külügyminiszter egyébként Rómából egyenesen Genfbe utazott, ahová az esti órákban érkezett meg. Az állomáson Ap-ponyi vezetésével a különböző magyar dele-gációk fogadták. Genfben úgy tudják, hogy Walkó és Mussolini között megállapodás jött létre, amelyhez a magyar külügyminiszter szilárdan tartani fogja magát.

Genfből Párisba utazott Walkó külügymi-niszter, ahol részt vesz Briand temetésén.

latnak nem lesz sikere. Ennek az érde-kelt államok ellenállásán kívül az a su-lyos oka is van, hogy Németország és Olaszország nem mondhatnak le piacaik-

Váratlanul megakadt a román-magyar áruforgalmi tárgyalás

Bukarest, március 10.

A kormány ma hivatalos jelentést ka-pott a Budapesten tartózkodó Cezar Po-pescu ipariügyi államtitkártól, amely sze-rint az áruforgalom rendezésére vonat-kozó román-magyar tárgyalások várat-lanul megfeneklettek.

Sem a deviza forgalom, sem pedig a vámkérdésekben tervezett előterjesztéseket nem fogadta el Magyarország.

Cezar Popescu a sikertelen budapesti tárgyalások után Bécsbe utazott, hogy az osztrák kormánnyal kezdjen ilyen irányú tárgyalásokat.

Újabb halottja van a Dnyeszternek

Egy szökevény fiatal-embert agyonlőttek, négyet elfogtak

Bukarest, március 10

A fővárosi hatóságokhoz érkezett je-lentések szerint a Dnyeszter partján újabb véres drá-ma játszódott le.

Az éjszaka folyamán Tighina mellett öt fiatalember át akart szökni a Dnyeszter-en Oroszországba. A határőrök idejében felfedezték a szökést. Az öt fiatalembert megállásra szólították fel. A szökevé-nyek közül négy azonnal hasravágódott, az ötödik pedig a befagyott folyón sza-

ladni kezdett az orosz part felé. A gra-nicsárok erre fegyverüket használták.

A szökevény több golyótól találva hol-tan esett össze.

A szökevény hulláját Tighinába vitték, a négy életbenmaradt fiatalembert pedig letartóztatták.

Ezzel egyidejűleg jelentés érkezett Bu-karestbe arról is, hogy az éjszaka folya-mán újabb tizenöt paraszt szökött Orosz-országból Romániába. A parasztoknak ezuttal sikerült bántódás nélkül átjutni-

Áradást jelentenek az ország minden részéből

Egyes helyeken máris katasz-trófális a helyzet

Bukarest, március 10.

A hirtelen meginduló hóolvadás követ-keztében az ország minden részéből árvizeket jeleznek.

Craiovából érkező híradások szerint a vá-rok külső kerületei teljesen víz alá ke-rültek. Néhány utcán át csónakokkal bo-nyolítják le a közlekedést.

Prahova-megyét a Jaz folyó áradása fenyegeti.

Brătesanca községet az egyre dagadó hullámok elborították és a lakosság menekülni kényszerült.

A besszarábiai áradások egyre komo-lyabb méreteket öltenek.

Orheiből érkező jelentések szerint a Rautu patak a hegvekből leáramló vizi-tőmegektől felduzzadva kilépett medréből és számos falut elöntött.

Orhei város egyrésze szintén víz alá került.

A külvárosokat kiürítették.

Dambovita megyében a Jalomita folyó

fenyeget.

Az áradások következtében Corabia és Caracal között a vasúti forgalom szü-netel, mivel a víz hat helyen elmosta a pályatestet.

Temesváron a Bégal lépett ki medré-ből és a külvárosi házak pincéit elárasztotta.

Kolozsvárt a Szamos fenyeget áradás-sal, a külvárosok egyrésze már is víz alatt áll, így a Măheskert is.

ról semmiféle francia koncepció kedvé-ért.

Középeurópa ügyét azonban minden akadály ellenére is rendbe kell hozni, mert az ottani válság egész Európa su-lyos válságának a magva lehet. Különö-sen Bécs és Budapest fontos gazdasági pontok. Ennek a két városnak a gazda-sági megrendülése egyet jelent az euró-pai piacok bizonytalanságával. Formát tehát a megoldásra föltétlenül kell talál-ni, akár a francia javaslat irányában, akár ettől függetlenül.

A Times legjobbnak a vámuniót látja, bár Prágában hallani sem akarnak erről s az ottani vélemény legfeljebb a prefe-renciális szerződéses viszonyt enged meg. Lehetséges tehát, hogy a Tardieu terve nem haladhat előre, ebben az esetben azonban oda kell hatni s ezt megakadá-lyozni semmiféleképpen nem szabad, hogy Ausztria és Magyarország lépjenek vámunióba egymással.

A prágai Cesko Slovo véleménye sze-rint időszerűtlen messzemenő kombiná-ciókat fűzni a megindult tárgyalásokhoz. A diplomácia szorgalmasan dolgozik Tar-dieu célkitűzése irányában, a megoldás azonban még távolról sincs a kapu előtt.

A párisi Petit Parisien véleménye sze-rint Tardieu javaslata elsősorban a kis-antant államokat érdekli közelről s ezért érthető, ha a kisanant delegátusok Genf-ben külön értekezletet tartottak az ügy-gyel kapcsolatban. A lap szerint nagy je-lentősége van annak, hogy Walkó ma-gyar külügyminiszter Genfbe érkezett és felvette a tárgyalások fonalát az ottani diplomatákkal.

Temesváron felmondták a lakások ötven százalékát

A temesvári lakásbérlet az új lakbérleti törvény értelmében, tömegesen mondták fel a bérleti szerződéseket. A körül-belül ötven százalékra tehető felmondás után egyezkedési tárgyalások indultak meg a tu-lajdonosok és a bérlet között.

Egy 1914-ben Bukarestbe küldött üdvözlő távirat következményei

Érdekes per folyik je-lenleg a kolozsvári törvényszék előtt. A „Luptatorul” című lapban nemrégén egy cikk jelent meg, amelyben dr. Lá-zár Isaeicu kolozsvári cuzista ügyvéd és Belenta György azzal vádolták meg Goia kolozsvári klinikai tanársegédet, hogy egyetemi hallgató korában 1914-ben, a fentnevezetteket feljelentette az akkori magyar egyetem dékánátusánál azért, mert ezek üdvözlő táviratot küld-tek egy román nemzeti ünnepség alkalmából a bukaresti diákszövetségnek. — Goia sértőnek találta magára nézve a cikket és rágalmazás címén pert indított annak írói ellen. A mai tárgyaláson több tanút hallgattak ki akik kijelentették, hogy képtelennek tartják Goiát arra, hogy ezt a denunciaciót csakugyan elkö-vette volna. Ítélethozatalra holnap ke-rül sor.

Tíz évi börtönt kapott a nagyváradi kiskoru gyilkos

Két évvel ezelőtt történt az a borzal-mas gyilkosság. Nagyváradon, amelynek Ka-lenda János kereskedő esett áldozatul. A tet-test a rendőrségnek rövidesen sikerült elfog-ni, Gassenfeldt Antal kiskoru személyében. A törvényszék a gyilkost hét évi börtönnel suj-totta, ezt a büntetést azonban a tábla 10 évre emelte fel. A védőügyvéd felebbezése folytán egészen a Semmitöszékig került az ügy, a honnan most küldték le a jogerős döntést. A legfelsőbb Semmitöszék a tábla ítéletét hagy-ta jóvá. A döntés kihirdetésére a gyilkost nem tudták elővezetni, mert súlyos betegen fekszik.

BRASSO

„Modern Mozzó”

Telefon 518

Ma utolára
Elizabeth Bergner
filmje:

**ELZE
KISASSZONY**
Schintzler Artur regénye nyomán

Holnapról világszláger
Német filmoperette !!

„Kedélyes kimenő”
(Madame hat Ausgang)

CIANE HAID
és Hans Brausewetter

Csendőrök

brutalitása egy baptista pappal szemben

Arad, március 10.

Mácsa község lakosságát nagy izgalomban tartja az a brutális eljárás, amely a csendőrök Cocuc György baptista lelkéssel szemben tanúsítottak. A lelkész prédikációt tartott a faluban, ami után a csendőrök közrefogták és gyalog akarták Aradra az ügyészségre kísélni, azzal a váddal, hogy prédikációjában törvényellenes kitételeket használt.

A hívők valóságos lázadásban törtek ki és kiszabadították Cocucot a csendőrgyűrűből.

Az eset miatt megindult az eljárás a csendőrök ellen, akik a baptista lelkészszel szemben durván és egyházi méltóságát meggyalázva jártak el.

Fischer Jakab szatmári szeszgyárosi akarja megzsarolni legutóbb Kun Andor

A néhány hónap óta ismét szabadlábban lévő Kun Andor úgy látszik, folytatni akarja dícsőséges „szeszinspektori” pályáját. A feketeszesz-lovag legutóbb Szatmáron ütötte fel tanyáját és, egy magával hozott hamis felhatalmazás alapján, ismét megkezdte a szeszgyárok „látogatását”. Kun ur elsőnek Fischer Jakab gyárába tévedt be, ahol azonban rajtavesztett. A gyárban gyanusnak találták, hogy Kun Andornak, közismert multja után, újra megbízást adtak volna a szeszgyárok ellenőrzésére és ezért, míg Kun a könyveket „vizsgálta”, óvatossággal értesítették jelenlétéről a rendőrséget. Rövid negyedóra múlva kiderült azután, hogy a meghatalmazás hamis és Kun Andort ilyenformán ismét letartóztatták és Kolozsvárra kísérték. Remélhető, hogy most már jobban fognak rá vigyázni és, mint visszaeső bűnöst, nem engedik ki egykönnyen a kolozsvári ügyészség börtönéből.

Felrobbant egy szonda Moreni mellett

Bukarestből jelentik: Moreni mellett a Steaua Romana tulajdonát képező 121-es számú petróleumszonda felrobbant. A kár három millió lej.

Kortörténeti dokumentumok: Ki a kaoszól!

Ligeti Pál könyve az ujászületésről

Soha talán nem égette a világot a szomszág annyira, mint ma, szomszág a megértés után, a mindent megértés után, törvényszerűség után, amelyek a jelent megmagyarázzák és a félelmes jövőt bevilágítják. A fausti ember vívódása sohasem volt kétségbeesettebb, hogy összeomlott hitét mindent tudással és mindent megértéssel helyettesítse. Ezért lett kortörténeti dokumentum a Spengler apokaliptizise, az új proféta könyv a világ összeomlásáról és ezért felelt a kor sóvárgására Ligeti Pál magyar mélnök könyve, az antispengler, amely a világfolyás értelmezéséből az ellenkező eredményhez jut és az ujászületés küszöbére helyezi a mai zürzavart.

Ez a könyv most német kiadásban is megjelent és így magyar győzelemnek számít a nemzetközi stádionban, ahol a központi világprobléma megoldásáért vívnak. Ligeti Pál művészettörténelem művelője. Maga mondja el, hogy mindeközül őt is az az izgató kérdés nyűközi le, mi az oka, hogy a tizenkilencedik századnak nincsen saját építészeti stílusa? Milyen előfeltételek hiányoznak egy új forma életrekeléséhez?

Kutatásainak elmélyítése és kiszélesítése aztán elvezette egy nagy törvényszerűséghez és kulcsot adott a kultúrtörténelem eddig titkos jeleinek a megfejtéséhez. Évezredek folyamatainak egy biztonságosan ismétlődő és visszatérő hullámvonalát fedezte föl: egy harmas tagzódást, amelyben elsőnek az architektorkus, az építészeti szakasz jelenik meg, ezt követi a plasztikai, a szobrászati kor, míg harmadiknak a festészeti periódus, mint záró fejezet jelenik meg.

A keresztény vallás uralmától kezdődő és a napjainkig terjedő korszak harmas tagozódása messze világít: a középkor az építészeti, a reneszánsz a szobrászati felvirágozása és az új korban a festészet dominál. Ugyanígy tagolódik a görög-

Aradon összeomlott egy ház 4 romok maguk alá temettek egy öttagú családot

Arad, március hó 10

Ma éjszaka Arad egyik külvárosában, Ségában megrendítő és körülményeiben egészen furcsa tragédia játszódott le.

Félkettő felé az egyik ház, melyet tulajdonosa, Kovács Károly munkás csak tavaly épített fel, nagy robajjal összeomlott.

A házban összesen ötven laktak, a munkáson kívül a felesége és három gyermeke is.

A romok alól kétségbeesett segélykiáltások törtek elő. A robajra és a kiáltásokra a szomszédos házak lakói hamar

felébredtek és a rendőrségre rohantak, ahonnan rögtön mentőcsapatot és orvosokat küldöttek ki a helyszínre.

Az összeomlott ház roncsai alól elsőnek Kovács került elő, akinek csodálatosképpen semmi baja sem történt, noha a vele egy ágyban alvó hétesztendős kislánya meghalt.

A megejtett orvosi vizsgálat megállapította, hogy a gyermek halálát fulladás okozta. A másik két gyermeket, akik súlyosabban sérültek, csak többórás munkával lehetett a romok alól kimenteni. Kovácsné sebesülése nem veszélyes.

A ház összeomlását talajvíz okozta.

Tilos a pacifizmus

Aradon betiltották a Magyar Párt kulturszakosztályának pacifista előadásait

Arad, március 10.

Az aradi Magyar Párt közművelődési ügyi szakosztálya tegnap este két előadást hirdetett. Az egyiket Zima Tibor volt országgyűlési képviselő tartotta volna „A lefegyverzés szerepe a mai gazdasági életben”, a másikat Beleznay István „Az óceán szinpadá” címen.

Tegnap délután az előadásokkal kapcsolatban váratlan fordulat következett be.

Megjelent ugyanis az aradi Magyar Párt irodájában a rendőrség megbízottja és közölte, hogy az előadásokat nem lehet megtartani. Az indoklás egy

miniszteri rendeletre hivatkozott mely elrendeli, hogy minden előadásra a kultuszminisztériumtól külön engedélyt kell kérni, még pedig 14 nappal az előadás időpontja előtt.

Az aradi magyarság körében a betiltó végzés igen nagy felháborodást váltott ki. A Magyar Párt képtelen intézkedésnek tartja a rendőrség közbelépését s példátlan törvénytelenségnek itéli, hogy egy politikai párt működését bármiképpen is akadályozni lehessen.

Nyilvánvaló egyébként, hogy a rendőrségnek az előadások pacifista jellege szűrt szemtel.

A nagy valóper

Ugy látszik Goga nyer a néppárt nagy csatájában

Bukarest, március 10.

Az Averscu-Goga párbaj a végkiéjtés felé közeledik. A pártszervezetek legnagyobb része már állást is foglalt s megállapítható, hogy

a többség Goga mellett foglalt állást.

Ámbár a csatlakozásokról hivatalos jelentést egyik fél sem adott még ki, a magánje-

lentések is nyilvánvalóan mutatják, hogy a néppárt erői kettéoszlottak s az egykor oly hatalmas politikai egyesülés, mely 10 év alatt háromszor jutott kormányra, romokban hever.

A marsallal maradó töredék, mely hivatalosan a néppárt jogutódja lesz, alig-alig fog sulyal rendelkezni a román politikai életben

s valószínű, hogy a most lezajló bomlási folyamat néhány év alatt a néppárt teljes felmorzsolódásával fog végződni.

Amint a legújabb jelentésekből kiderül, az erdélyi pártszervezetek nagy többsége Goga mellé állott.

Igy a kolozsvári szervezet, melynek Prie Oktávián az elnöke, táviratilag jelentette be Gogához való csatlakozását. Ezzel szemben a nevesebb erdélyi vezetők közül Lupas, Moldován Viktor és Gróza Péter elhagyják Gogát és Averescu mellett döntenek. Bucsan Constantin, volt államtitkár is Averescuval tart.

Egyébként a nagy válási perben szombat lesz a döntés.

Ekkor ül össze a néppárt végrehajtó bizottsága s ennek állásfoglalása elhatározóan vagy Averescu, vagy Goga felé billenti majd a mérleget.

Külföldi humor

HIDEGVÉR

— Biztos ur, egy idegen férfi megcsókolt.
— Hja, ezek a válságos idők... Az emberek egészen meg vannak bolondulva. (Life)

★

AZ EREDMÉNY

— Hiába, a hírlapok nyilvánossága mindig eredményt hoz.
— Honnan tudod?
— Tegnapi tettem közzé hirdetést, hogy ejeli őri keresek és ma reggelre már kifosztották a raktáramat. (Ric et Rac)

★

A BIRKA

Férj: Hatszázhuszmillió birka kell ahhoz, hogy az emberiség gyapjuszükségletét fedezze. No, kincsem, vajjon hányra van neked ebből szükséged?

Feleség: Csak egyetlenegyre, báránykám. (Götz)

★

AUTOMATA-TELEFONNAL

Öreg néni: Legyen szíves gyorsan kapcsolni, kedvesem. A husz fillér díjon felül még egy másik huszfillérest is bedobtam, a magam számára. (Passing Show)

★

EMBEREVŐK KÖZT

— Mondd, óh nagy varázsló, mi bajom lehet? Feletébb rosszul érzem magam.
— Mit ettél ebédre, óh, király?
— Egy csikagómi bankbetyárt.
— Megvan! Ölomérgezést kaptál. (Missouri Showme)

római világ művészete, a távolkeleté és a régi Egyiptomé is.

De amint a korszakaszoknak megvan a művészettörténeti fejezete, ugyan-ezeknek a periódusoknak adva van a külön jelleg nemcsak a képzőművészeti megkülönböztetések, hanem az életnyilvánulások minden más területén is.

A középkorok — most már így többszámaban mondhatjuk — az építészeti korok. Ezekben vezető gondolat: a rend, az összefogás, a közösségi uralma az egyén fölött. A rend és szabadság örökké egymással ellen vívó tézise és antitézise közül ilyenkor az első dominál. És ugyanakkor keletkeznek és mindent átölelnek nagy, egyetemes hitok, vallások: világnézetek, mert hiszen ilyen közös és egyetemes meggyőződések nélkül az összefogás el sem képzelhető.

Az asketizmus, az önfegyelem, az egyéni élet kiéléséről való lemondás a közösségbe való beilleszkedés áldozata és öröme közös vonása még ezeknek a koroknak és ezeknek a lelki folyamatoknak párhuzamosai a gazdasági rendben a néhez, kis eredményű az egyénnek kevés jóllétet és semmi fényűzést nem juttató munka. A paraszt és a földműves a szimbólumai ezeknek a koroknak.

A reájuk következő szakasz, a plasztikum, a szobrászat korszakában már enged a fegyelem szigorát, de a harmonia és az önuralom még mindig épen maradnak meg és az egyéniség, az individuum már kidomboríthatja magát ezen a harmonián belül, anélkül, hogy kiszakadhatna és külön utakra térhetne.

És azután, végül jön a festészet jegyében álló kor, a mi korunk, a szétesések és elkalandozások korszaka. A látszat szétdülete, a nyugtalan keresés az új megvilágítások új élvezetei után, általában az egyéni és az élvezet után és a hitvesztés minden állandóságban és minden egyetemesben. Az impresszionista festészet a szimbólum és mint párhuzam a szépség és a lelki életben, a gazdaságiakban pedig az egyéni invenció, a vállalkozás a szétkalandozó kereskedelem, a gazdagodás vad szenvedélye.

Igy elmondva ez a leegyszerűsített séma, de ebben a nagyon gazdag könyvben egy hatalmas világfreskó vázolódik erre a néhány fónalra és az elolvasása gazdag élményt hagy maga után. Mert ezekbe a főhullámokba külön pulzusszakaszok vannak még beiktatva és ezeken belül még rövidebb, neve-

zett „konjunktura hullámok”. Viszont a háromszakaszos sorozat, amely együttvéve egyetlen kultúrát jelent — a görög-római, az egyiptomi, a keresztény — Ligetinnél nem izolálódik, hanem az egész kultúrának egymásba folyása is törvényszerű kontinuitás. Egy-egy ilyen kultúra a maga egészében ismét csak egy szakasz, amelyre jellemző vagy az építészeti, vagy a szobrászati, vagy festői elem uralma. Így az egyiptomi kultúra egészében főként építészeti, a görög-római szobrászati és a keresztény kultúra festői.

A történelemnek így megérzett mozgása emlékeztet a kozmikus pályákra, amelyek bolygó rendszerek mozognak a napok körül, de ezek a napok egész rendszerükkel együtt maguk is mozognak a végtelen iránytalanságban.

Allandó magasrendű izgalom hajtja az olvasót a könyv lapjain keresztül és mert a mai olvasó azonnal megváltásért sóvárog, keresi ebben a nagy rendszerben a mai korszak meghatározását, a pontot, ahol ma állunk és az irány, amely felé a Ligeti-féle új törvény rendelkezése szerint haladunk. Keresi és megtalálja. Ligeti megmutatja a legközelebbi és legszorosabb analogiát: ma ott élünk, ahol Róma élt a Néró rémuralma után, a trójai és hadriani kibontakozás küszöbén.

Ebben van az anti-spengler. A spengleri tan szerint, mint Ligeti elmésen megállapítja, a kultúrák „utód hátrahagyása nélkül” mulnak ki. Elpusztulnak és csak összeomlása marad utánuk és Spengler meghatározása szerint a mi korunk egy ilyen összeomlást közvetlenül megelőző szakasz, mint például a római birodalom végső szakasza. A Ligeti rendszerében a kultúrák és világrendek átömlenek egymásba és mi most egy kialakuló, új rendbe való átvonulás előtt állunk, egy új architektúrikus korszakos virradatán. Tehát a születésbe is belejutunk és ráléptünk a kaoszól kivezető utra.

Ligeti sehol sem állítja, hogy az általa felfedezett művészettörténeti törvényszerűség okozója volna, vagy éppen végoka volna az egyes szakaszokban kialakuló világrendnek. Szerinte ez az a képzőművészeti uralomváltások ismeretű jelek, helyhatározó koordináták, de azért nem kevésbé értékesek éppen törvényszerűségüknél fogva. Természetesen mindenkit elsősorban és főként az érdekel, hogy a gazdasági és szociális fejlődés mikor és hová viszen el bennünket és a mű-

vészetek sorsa a tömegek számára csak másodfontosságú. De ha éppen a művészek állásából lehet az irányt kiszámítani, akkor ez minden tömegérdeklődésre is számot tarthat. A hajó utasának is az a fontos, hogy a kikötőbe bejusson a hajó, de ha az iránytalan tengeren a csillagok állásából lehet csak a kikötő helyét meghatározni, akkor minden utas megéri és megéri a csillagászat nagy jelentőségét.

Ligeti tehát nem mond ellent a történelmi materializmusnak, mert nem vitatja el, hogy a gazdasági és termelői berendezkedések elhatározólag befolyásolják az egyes korszakok egész kultúrképét. Nálá mindkét folyamat, a gazdasági és a kulturális egy közös, harmadik és mindkettőt átfogó principium uralma alá kerül, a rend és szabadság váltóáramának történelmi hajtóereje alá. Ligeti egyébként a marxizmussal vitába száll és tagadja, hogy az osztályharc és a kizsákmányolás megadná a világfolyamatok végső magyarázatát. Szerinte az osztályok keresztmetszetében feltalálhatók az egyes korok karakterei úgy a felső mint az alsó osztályoknál.

Nemcsak bűnös kapitalisták és erényes proletárok vannak, hanem minden korban a jellegzetes kortörténetek átvonulnak az összes osztályokon. Így Ligeti szerint a kibontakozás és megváltás a kaoszól elsősorban lelki folyamat, az összes osztályok hozzáalakulása a kezdődő új korszakhoz.

Ligetinek az erősebbik, mondhatni nagyon erős oldala a művészettörténeti rész felől van, míg a gazdasági és szociális fejlődés egyes fázisainál kénytelen a tényeket egy kicsit erőszakolni, hogy teóriájába beleférjenek. De ez minden nagy koncepciója, átfogó rendszernél így van. „Ha a tények és valóságok nem akarnak engedelmessé válni, annál rosszabb reájuk nézve” — mondotta már Hegel.

A Ligeti-féle megformálása a mai „quo vadis”-nak azonban megkapó és felemelő és a könyve több mint írás: — kortörténeti dokumentum és már ma megállapítható róla, hogy forrásmunka lesz az eljövendő történész kezében, aki a mai kor valódi arcát és lelkét kutatni fogja.

—y.

Konto X a brassói Ástrában.
Nagy nevelő esték

B. L. 4. OLDAL

Konto X a brassói Ástrában.
Nagy nevelő esték

MARCIUS 12.

Hítek

TANGÓT HOZTAM.

IRTA:
SZÉP ERNŐ

Táncosok, gazdások rögtön jelentik a természet című közlőnek, ha valami ritka madarat észlelnek az ő tájékukon.

Magam is híradással akarok lenni hűségese az én lapomnak. Ritka madarat észleltem, új madarat. En még ezt a speciést nem láttam életemben.

Csoda modern üzletbe nyitottam be a héten. Kotta, gramofon és rádió.

A modern portékához képest valami modern a stílusa is a boltnak.

Sárgapirosak a falai (már ahol látszanak), mintha a brazilai napfényben sütkéreznének. Ferdén és össze-vissza ideges vonalak, figurák a falakon feketével meg fehérrel, valamint szimultanista összekedés: ajkak, szemöldök, angol pipa, öngyújtó s lóuszvirág, nagy gumisarkok, az isten tudja mik akarnak lenni. A stélázsikat is, a puldokat is teli szűrtotta a berendező művész zöld és arany isten-nyilakkal. No aztán a pulton a tótágas raj- volt kottafedelek, meg a villogó gramofonok, meg a felnyitott hasu rádióládák, pokoli piros lámpákkal.

Es egyszerre szól a levegőben egy néger jazz, meg egy szio- és füllépő operai szoprán, egy-egy gramofonból.

Ez mind együtt elég modern hangulat, re-mélem.

Mig ott a kottáimat keresi egy modern leány, (a füle mellett géppel van a haja nyír- va), bejön egy nemigen ide illő kuncsaft.

Nyuzott nyári kalap, heroadt télikabát, macskagallérrel, vasalatlan nadrág és cipők, amilyenek aligha lépik át a Nemzeti Kaszinó küszöbét, inkább a zálogházát.

Körülnéz, idejön a puli elé.

— Alázatos szolgálja.

— Mi tetszik, kérem?

— Tangót hoztam.

A leány a sarokba néz, ott lemezeket vizs- gál egy fényeshajú fiatal; puha gallérja van, kövér nyakkendője, a gomblyukában jel- pény.

— G. ur, hallól! Ez a fiatalember tangót hozott.

G. ur odainti:

— Tessék.

A fiatalember odament (a kalapját már le- vette) s ötször-hatszor megsimította a haját, mig G. urnak ott halkan beajánlotta magát.

Mikor a kasszához vonultam, a kottáimat fizetni, ez a fiatalember éppen nyult befelé a télikabát belső zsebébe, szájharmonikát vett elő. Belélehel, aztán megtörülte a kabát- ujján azt a tíz centiméteres hangszert és az- tán a szája elé vette s elkezdett rajta ját- szani. . . addig már elzárta G. ur mind a két gramofont.

Mi ez itt?

Hát könyörgöm, itt zeneszerző születik. A kassza kisasszony hamar fölülágosított.

Minden nap hoz valami ismeretlen személy az üzletbe tangót. Az egyik kottapíron hozza, a másik elfütyüli, a harmadik, mint ez is, szájharmonikán adja elő. G. ur pedig mel- lésesen énekes művész, aki szöveget írat ahhoz a tangóhoz, amelyik megtetszik neki s előadja a hangoszenyén. Ha sikere van a dalnak, belekerül a rádió programjába; rö- g- lön kotta lesz belőle. Akkor azután szeren- mését csinálhat a tangó.

A fiatalember két marka közt eltűnik a szájharmonika; félrefordult fejfel fújja, a két szemét gondolatlanul mereszti a falra, nagy néz, mint az uszó, ha kiemelte a fejét a vízből. Szőke haja van a fiúnak; fakó, sze- gényorsú szőkecsig ez. Egy lomb haj a hom- lokába esik, amint illik is a muzsikushoz.

G. ur cigarettázva figyel; a kisasszonyok is figyelnek, mi véletlen kuncsaftok is figye- lünk.

Zene ez, amit hallok? En nem tudom. Azokra az efemer táncdalokra üt, amelyeket tucat- számra adtak minden héten a könnyebbik világban s amilyeneket bágyadtan énekelnek a mulatóhely jazzbojai.

Doboghat nagyban ez a szio a macskagal- lérós télikabát alatt.

Munkátlán fodrászsegéd ez a névtelen mu- zeikus vagy kopláló egyetemista? Micsoda álom lebeg afölött az elszakadt hajfürt fölött a homlokán? A kottáit szeretné kifizetni a tangóból, egy rend ruhát, meg három új in- get álmodik, vagy felhőkarcoló; álmai van- nak: a mámoros bárban ülni szmokingban a kongoránál, a fényképe millió kottán fog megjelenni, igen és aztán kirepül majd Ber- linbe, csoda filmzenéket komponálni s a leg- szebb görült elönni feleségül.

Szegény gyerek.

A döntést meg sem tudom várni, dolgom van.

Bizony, illetlen kis világ ez, mindig csak futni az embernek, mindig, mindig.

Magyar Falu-Est március 13-án, va- sárnap este 8 órakor a brassói laparegyletben. Legyen mindenki ott!

MÁRCIUS 12.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

1932 III. 13. vasárnap d. e. fél 11 órakor az izr. hitközség disztérmeben. (Str. Orfanilor 33.)

Dr. Manfred Reifer (Cernăuți) kamarai kép- viselő és Prof. Julian Silberbusch előadás:

„A zsidóság helyzete” cimen.

A belépés díjtalan.

— Végetért a jasi egyetemen kifőrt diáksztrájk. Bükarestből jelentik: A jasi egyetemen kifőrt diáksztrájk mára vé- getért. A diákok bejelentették, hogy amennyiben a kormány ígéretéhez híven nem orvosolná sérelmeiket, úgy uj- ból a sztrájk eszközt fogják igénybevenni.

— Ezt úgy hívják: lelkeltség. Csikszerebából jelentik: A csikmadarasi tanítónő c. terjesztésére a csikszerebái tanfelügyelőség 400—600 lejes büntetése- ket rótt ki azokra a szülőkre, akik a 30 fokos csiki hidegek idején nem küldték 4—6 éves gyermekeiket az ovodába.

A szülők hiába védekeztek azzal, hogy szegénységük miatt nem tudták gyerme- keiket kellőleg felöltöztetni s így nyu- godt lelkiismerettel nem engedhették ki őket a borzalmas hidegbe. A bírságok fe- jében már foglaltak is a szülőknél.

A tanügyi hatóságok lehetnének megértőb- bek úgy a szegény szülőkkel, mint a 4—6 éves apró gyermekekkel. Vagy ha ezek- kel nem akarnak, akkor legalább a ke- gyetlen téli hidegrel szemben, aminek erejét ők is érezték és nehezen viselték el.

—

MEGHALT AZ AMERIKAI MARS- KIRÁLY

78 éves korában meghalt Sausa karmes- ter, aki az Egyesült Államok tengerész- lének legfőbb zenei felügyelője volt. A derék Sausa mester több mint száz ka- tonai indulót komponált. Amerikában van cénakirály, huskírály, ő volt a mars- király.

—

KOMPLIKÁCIÓK A CSÖKÖNYÖS MENYASSZONY MIATT. Dieszentmártoni tudósítónk jelenti: Szőkefalván történt. Puja József esküvője vasárnapra volt kitűzve, a melyre, falusi szokás szerint, az egész falu hivatalos volt. Már gyűltek az esküvőre a vendégek, azonban a rokonság között nagy volt az idegesség, mert a menyasszony apja még nem érkezett meg, a menyasszony pedig nem akart az apja nélkül a paphoz menni.

Telt-múlt az idő, a fiatalság türelmetlenked- ni kezdett és indulásra nógatta a násznépet. A menyasszony kelleitlenül, de készlődött, de családi körben kijelentette, hogy semmikép sem esküszik meg az apja nélkül. A nászme- net lassan a templomhoz ért, az örömapa nél- küli. A vendégek között volt Puja András is az arájával, kiknek esküvője a legközelebbi vasárnapra volt kitűzve. A helyzetet Mátyus unitárius tiszteletes ur mentette meg, aki, hogy a botrányt elhárítsa, rábirta Puja An- drást és menyasszonyát, hogy ők álljanak az oltár elé Puja József helyett. Hajnalitában megérkezett az örömapa is, aki a hófúvások következtében késett. Az egyházi áldást ők csak másnap, a legnagyobb csendben kapták meg. A vendégsereg így elesett egy második lakomától.

—

ELINTÉZŐDOTT A BUDAPESTI RÁDIO ÉS A CIGÁNYZENÉSEK KONFLIKTUSA. Budapestről jelentik: Megemlékeztünk már arról, hogy a tisz- teletdíjak kérdésében a budapesti Rádió igazgatósága és a magyar cigányzenész- bandák között konfliktus tört ki. Tegnap a cigányok megbízottai és a rádió igaz- gatósága között tárgyalások kezdődtek, a melyek meggyezésre vezettek. A megál- lapodás lényege az, hogy a cigányban- dák ezután gyakrabban fognak a ma- gyar Rádióban szerepelni.

—

SÉNYI LÁSZLÓ GYASZA. Marosvásár- helyről jelentik: Sényi László újságíró, az egyik marosvásárhelyi lap szerkesztőjét és a Kemény Zsigmond-irodalmi társaság titkárát nagy veszteség érte. Felesége, Sényi Lászlóné, született nagyercei Toldalagi Anna grófnő, március nyolcadikán reggel, rövid szenvedés után meghalt. A megboldogultat igen előkelő és széleskörű rokonság gyászolja, nem csak Marostordában, hanem az egész Erdély terü- letén.

—

A RECONVALESCENTIA a szervezet újraledése, sorvasztó belesége útján. Ezt az újjaépítést segíti elő az OVOMALTINE, a teljes értékű, tökéletes, erősi.ó tápszer.

— Nemzetközi szélhámost tartóztattak le Kolozsváron. Tudósítónk jelenti: A ko- lozsvári rendőrség tegnap letartóztatott 17 állomáson egy Rabbínovics-Flor Lá- vid nevű embert, aki néhány héttel ez- előtt jelent meg Kolozsváron és itt a Morgan-társaság megbízottjának adva ki magát, nagyarányú szélhámosságokat követett el. Rabbínovics azon a címen, hogy a Morgan-társaság különféle beru- házásokat készül eszközölni a városban, egyes kereskedőktől, a leszállítandó anya- gokra, garanciaképpen nagy összegeket csalt ki. Háromszazezer lej készpénzt és egy millió 200 ezer lej értéket kitevő ér- tékpapirokat harárcsolt így össze. Teg- nap el akart utazni, de az utolsó pillá- natban sikerült elfogni. Most az ügyész- ség fogházában van.

— MAROSVÁSÁRHELYI HIREK. Tudósi- tónk jelenti: Crisan Joan marosveczei közsé- gi bíró hivataloskodás. idején folyamatosan 54 ezer lejt sikksztott el a község pénzéből. A törvényszék hat hónapi börtönre és politi- kai jogainak 5 évig való felfüggesztésére ítél- te. A tábla az ítéletet helyben hagyta. — Ma- rosvásárhelyen is jelentkezték a csonttollu madarak. Megfigyelőjük Várady Péter volt, akinek az udvarára is beszállottak a messi- északi vendégek. — Bogdán Sándor 56 éves mézárasmester az elmúlt éjszaka öngyilkos- ságot követett el. Revolverével föbelötte ma- gát és azonnal meghalt. A közismert, egykor dús gazdag és érdemes mézárasmestert anya- gi romlásra kergette az öngyilkossága.

— RAJÁR A RUD A KOLOZSVÁRI ÖN- GYUJTÓSOKRA. Tudósítónk jelenti: Az egyik kolozsvári főtéri vendéglőben tegnap két detektív jelent meg és felszólították An- drea Miklós főpincért, hogy vezesse őket a la- kására, mert értesülésük szerint odahaza egy öngyújtót rejtget. Andrei bevallotta, hogy csakugyan van otthon öngyújtója, arra kérte azonban a detektíveket, hogy tekintsenek el most a házkutatástól, mert felesége súlyos be- tegesen fekszik. A detektívek erre ott a vendég- lőben azonnal lefizették kétezer lej bírsá- got a főpincérrel, aki a főnökétől kérte köl- csön az összeget. Még aznap este ugyanezek a detektívek Slimovits fakereskedő öngyújtó- ját kobozták el, akiről ötezer lejt bünteték.

— NAGYVÁRADAI HIREK. Tudósítónk je- lenti: A nagyváradai törvényszék ma délelőtt hozott ítéletet Freundlich Mendel ügyében, a ki nemrégiben gyűjtést indított egy „elszegé- nyedett rabbi felségélyezésére” s ezen a címen csapott be érzékenyen számos nagyváradai zsidó családot. A törvényszék hat hónappal sújtotta a szélhámost. — A nagyváradai adó- kivétő bizottságok a magas pénzügyminiszte- rium utasításának megfelelően, kivételes ke- gyetlenséggel dolgoznak. Különösen az ujon- nan élebeléptetett „patenta fixa” adómnél emelik a régi adót 40—50 százalékkal, min- den esetben. A kereskedők és iparosok már el sem mennek az adókivétési tárgyalásra, mert úgy is tudják, hogy sorban meg kell feleb- beznök az első fokon kivetett adókat.

— MAGYAR FALU-EST BRASSÓBAN. A Brassói Székely Társaság nagy anyagi kocká- zattal rendezi meg március-hó 13-án, vasár- nap este 8 órai kezdettel a brassói laparegylet nagy.ermében „Magyar Falu-Est”-ciklusának első estélyét, melyen a krizbai falusi dalárda és működvelő gárda szolgáltatja a műsort. Kötelessége mindenkinek közreműködni az est anyagi és erkölcsi sikerén, hogy a nagy- jelentőségű vállalkozás folytatható és a ki- tűzött cél elérhető legyen. Ezért siessen min- denki és váltsa meg jegyét Szabó Béni kép- viselő, társasági alelnök lakásán, (Károly ki- rály-utca 28.). Egész Brassónak ott kell len- nie a jelentős kulturestélyen, hogy a magyar falu és a város magyar lakosságának frige megpecsételtesék.

— A brassói önkéntes tűzoltóegyesület március hó 12-én (szombaton) este 8 órai kezdettel tartandó tisztújító közgyűlése- re a parancsnokság újólag is meghívja

az összes rendes és párloló tagokat. A közgyűlést a brassói tűzoltólaktanya üléstermében tartják.

— „REJTÉLYES KIMENŐ.” (Sajtóbemuta- tó a Modern Mozgóban.) A brassói Modern Mozgó új beszélő és éneklő filmslágerét Wil- helm Thiele rendezte, az Ufa legjobb nevű és legügyesebb rendezője, aki ezutal különleges, megkapó alkotást nyújt. A film témája ked- ves története egy asszonynak, akit elhanyagol a férje és aki emiatti elkeseredésében gálans kalandba keveredik, de a végzetes konzekven- ciák kiborbanása előtt elsimulnak a tornyo- sodó hullámok és happy end-el végződik a film meséje. Mindezt tökéletesen találja fel a rendező, olyan formában, amely kielégít szem- met, fület és idegeket. Romantikát, humort, jó felvételeket, kitűnő zenét, szellemes, érde- kes fordulatokat szór két kézzel. A film csak szórakoztatni akar, de ebben a tekintetben ki- elégíti a legkényesebb igényeket is. A fősze- repet Liane Haid játsza, aki hangjával, meg- jelenésével és bájos játékaival predestinálva van az ilyen szerepekre. Nagyszerű partnere Hans Brausewetter, a szerelmes könyvkötő sze- repében. Kétségtelen, hogy a „Kedélyes kime- nő” az utolsó hónapok legjobb publikumfilm- jeinek egyike, amelynek Brassóban is nagy sikere lesz.

— UJ TELEFONKÖNYV. A napokban megjelent a Telefonszáma III. számú tele- fonkönyve, amely 14 erdélyi megyét foglal magában, közöttük Brassó városát és Brassó- megyét is. Az új telefonkönyvet ingyen kap- ják a telefonelőfizetők és ezt Brassóban, a központi telefonhivatal irodájában adják ki, átvételi elismervény ellenében. (e)

— DR. MANFRED REIFER zsidópárti kép- viselő, akinek eredményes parlamenti szerep- léséről lapunk hasábjain többször megemlé- kezünk és Prof. Julian Silberbusch, a román-iai nemzeti zsidóság kiváló reprezentánsa fo- lyó hó 13-án, vasárnap délelőtt fél 11 órai kezdettel a brassói izr. hitközség tanácstermé- ben: „A zsidóság helyzete” címen előadást tartanak. Értesülésünk szerint a brassói zsi- dó intézmények és egyesületek méltó fogad- tatást készítenek elő a két illusztris vendég számára. A Jewish Agency és a Zsidó Nem- zeti Szövetség, valamint a WIZO, a vendégek tiszteletére, ugyancsak vasárnap este fél ki- lenc órai kezdettel a Zsidó Kaszinó helyisé- gében ismerkedési estélyt rendeznek. (e)

— KÉT MÉTERREL KESKENYEBB LETT AZ „UJ” TATRANGI HID... Még 1931. ta- vaszán történt, hogy a Brassó közelében fo- lyó Tatrang-patakon, Tatrang község közelé- ben, elvitte az áradás a hidat. A megyei ut- építő hivatal elrendelte az új hid megépítését, amely csodálatosképpen két méterrel keske- nyebb lett a réginél, úgy, hogy két, megra- kott szekér nem haladhat el rajta egymás mellett. Ezzel szemben a hidat két méterrel előbbre húzták a parton, anélkül, hogy a föl- dek tulajdonosaitól erre engedélyt kértek vol- na. A régi hid kilenc pillérrel volt alátámaszt- va, az új már csak héttel van. A környék la- kói, akik a hidon közlekednek, felhívják az utépítő hivatal figyelmét ezekre az anomá- liákra. Annyi bizonyos, hogy a tatrangi hid a mai állapotában nem felel meg a közleke- dés szabályainak és nem kell majd csodálko- zni, ha esetleg szerencsétlenségnek lesz okozó- ja ez az utszakas.

— ERDÉLYI TÖRTÉNETE. Irta dr. Jancsó rendező Gyallay Domokos. Az erdélyi ma- benedek A szerző utasításai szerint kádásra gyar szellemi élet a maga elárvulásában nagyon nélkülözött Erdély történeteseb történe- tét. Dr. Jancsó Benedek történetiro munkás- sága nem szorul méltatásra Nemcsak tudós volt ő, hanem bölcs a szó legnemesebb értel- mében. Ez a magyar bölcsesség hatja át min- den munkáját. A könyv ára 90 lej és a Bras- sói Lapok könyvosztályában kapható.

— 18 MILLIÓ HELYETT 3 MILLIÓ. Temesvárról jelentik: Január és február hónapok folyamán 18 millió lejnek kel- lett volna befolytania illetékek fejében a városhoz. Ezzel szemben mindössze 3 millió lejt fizettek be, úgy, hogy csupán az illetékeknek ebben a két hónapban máris 15 millió lej deficitje van a városnak.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

M. NEUMANN R. T.

KIRÁLYI UDVARI SZÁLLÍTÓ / BRASSÓ, KOLOSTOR-UTCA 17

Megnyitotta
női mértékszabóságát
és nőikalap osztályát

A KÜLFÖLD
LEGSZÁMOTTEVŐ 3B
DIVATKIFEJESÍTŐ KÜLÖN E CÉLRA BERENDEZETT TERMÉINKBEN MEGTEKINTHETŐK!

OLDAL

Csak ha már késő

Ismerik fel sokan a rendszeres száj- és fogpolgás fontosságát. Ne várjon addig, óvja meg fogainak egészségét a frissítő hatású és kellemes aromájú

PEBECO

FOGPAZSTA

mindennapi használatra alkalmas. PEBECO tisztítja, frissen illatozóvá teszi a szájat, erősíti a fogakat, megelőzi a fogszuvasodást, a fogínygyulladást, a fogínyvérzést.

Tisztító öntübe okban Lel. 20 és 32 BEIERS DORF & Co. R. R. T. BRAŠOV

— **VÉRÉS MUNKASTUNTETÉS TOLEDÓBAN.** Toledóból jelentik: Szerdán délután hatalmas sztrájkoló munkáscsapat tüntetett Toledo utcáin. A sztrájkolókat a rendőrség oszlatásra szólította fel, amit ezek kerekben megtagadtak, később pedig összeütköztek a karhatalommal, amelynek folyamán három munkás életveszélyesen megsebesült, egy pedig könnyebben sérüléssel szabadult. A rendőrség emberei közül egy tiszt holtan esett össze. Számos munkást letartóztattak.

— **KISKÜLLÖMEGYEI HIREK.** Dicsőszentmártoni tudósítónk jelenti: Ádamos közén Veres János gazdálkodó 10 éves kislánya egy barátjával a ház előtt játszott, amikor egy veszti kutya rohant rájuk. A dühödt eb Veres Ilonkát és barátját össze-marta, a kutyát sikerült lebunkózni. Az ösztömszemant leánykát beszállították a kolozsvári Pasteur intézetbe. — Szancsal határában fekvő Kovács-féle erdőből a falusiak a fél erdőt ellopták. A tettesek kézrekerítése iránt a nyomozás folyik. — Hónapokkal ezelőtt megemlékeztünk arról a véres verekedésről, melynek folyamán Csiki József dombói legény hasát egy Birtalan János nevű barátja felhastotta. Az erzsébetvárosi törvényszék Birtalant 43 napra ítélte. Az ítélet jogerős. — Az éjjel és a mai nap folyamán a városban, valamint az egész Kisküküllő völgyében óriási szélvihar dühöngött. A hőmérő ismét a fagypontra süllyedt. A nagyerejű szélvész egy kéme nyit és több antennát döntött ki, a kocárdi heggyen pedig feldöntött egy szénás szekeret és a rajta levő kocist maga alá temette, hogy a bal karja előtört. A dicsőszentmártoni hetivásárra igyekvők szabadították ki vesze-

delmes helyzetéből. A szél következtében a rohamos hóolvadás megszűnt és így remélhető, hogy a Kisküküllő völgye elkerüli — egyelőre — az árvíz veszedelemét. Az árvíz elhárítására a megyei műszaki hivatal már intézkedéseket fogantatosított.

— **TOVÁBB FOLYIK A HARC A BUKARESTI JÁTEKBARLANGOK ELLEN.** Bukarestből jelentik: Nemrég hangzott el csak a kamarában az a beszéd, amely viharosan kelt ki a zugkocsmák, játékbarlangok, büntanyák ellen és kérte azok bezárását. Bukarest zafolva van az ilyen lebujokkal és elegáns fosztogató helyekkel, ép ezért, erőves nyomozást kértek a parlamentben ellenük. A beszéd elhangzott, a vizsgálat megindult, de csak azért, hogy fáradtan és eredmény nélkül elpihenjen. A kamarában most ismét felvetik a játékbarlangok és büntanyák bezárásának kérdését: a napokban kerül sor a beszéd elmondására, így ismét rettenetes botrány várható, amely mint az előbbi is, valószínűleg következmények nélkül zárul.

— **Időjárásjelentés.** Budapestről táviratozzák: A Budapesti Meteorológiai Intézet jelentése szerint változékony, szelíd idő, záporoszerű havazás és hősüllyedés várható.

— **MAKKAI SÁNDOR BUDAPESTI ELŐADÁSAI.** Budapestről jelentik: Makkai Sándor dr. Erdély református püspöke, az ismert író, Budapestre érkezett két előadás megtartására. A püspök nyilatkozott a lapoknak az erdélyi magyarság helyzetéről és kijelentette, hogy a gazdasági válság kulturális szempontból is gyengítette a magyarság erejét, de az egyházak és iskolák megakadályozták a végső összeomlást.

— **Jugoszláviába már utárvételel sem lehet postai küldeményt feladni.** Belgrádból jelentik: A jugoszláv postahivatalok beszüntették a külföldi utárvételes ajánlott küldemények továbbítását, valamint az utárvételes csomagforgalmat.

— **LESZURTA ELLENFELET A DISZNÓ-OLIO KESSEL, MAJD A TŰZHELYRE DORTA.** Dicsőszentmártoni tudósítónk jelenti: Középkori kegyetlenséggel végrehajtott gyilkosság történt Tör. községben. Egy Rosca János nevű fiatal legény valamilyen szerelmi ügyből kifolyólag régóta haragban volt Budurán Octáviával. A haragosok egyidejűleg kerültek egymást, az utóbbi időben azonban többször összeverekedtek, de egy-két pofonon és fejverésen kívül nagyobb baj nem történt. Ugy látszik, hogy ezek az összetűzések csak előcsatározások voltak és mindkét legény később a végső leszámolásra, melyre rövidesen meg is jött az alkalom. Néhány nappal ezelőtt Rosca a falu kocsmájában egyedül üldögélt egy pohár bor mellett, mikor már részeg fo-

vel betért oda Budurán is. A két haragos eleinte csak szóváltásba kezdett, de amikor Rosca elkezdte Budurán anyját szidalmazni, Budurán a csizmaszárból kikapott egy hatalmas disznóbőr kését és ellenfelére rohant. Rosca széket kapott fel és azzal védekezett, melyet Budurán kiütött a kezéből és a nála lévő disznóbőr kését markolatig Rosca mellébe mártotta. A vér látára most már dühöngő Budurán többször szurta aldozatába a kését, majd elvakult dühében felkapta a verében fetrengő Roscát és a nyitott tüzhelyre dobta. A velőrázó ordítások és jajveszkelések dacára, az összeszaladt falusiak nem mertek bemenni a kocsmába, csak akkor hatolhattak be, amikor már több fegyveres ember gyűlt össze. A nagyvereségen ártalmatlanná tett Budurán Octávót letartóztatták és átkísítették az ügyész-séghez.

— **Halálra ítélte néma és beteges leánykáját.** Budapestről jelentik: Imre Sándorné pestszentlőrinci asszony lugkóvet itatott 8 éves leánykájával, mert a szerencsétlen gyermek néma volt és állandóan betegeskedett. Az anyában az a vélemény alakult ki, hogy ilyen körülmények között a gyermek élete szenvedés lesz s azért halálra ítélte. Később aztán, amikor a gyermek iszonyú szenvedést látta, maga is lugkóoldatot ivott. Mindkettőjüket kórházba szállították, felépülésük azonban nincs remény.

— **HUNYADMEGYEI HIREK.** Déváról jelentik: Közöttük lapunkban, hogy dr. Almasan Augustin ügyvédet politikai vétség miatt elítélték. Bár az ítélet még nem volt jogerős, az Ügyvédi Kamara fegyelmi választmánya felfüggesztette az ügyvédség gyakorlásától. Dr. Almasan érdekében 14 kártársa írásbeli beadványt intézett a Kamara tanácsához, amelyben a fegyelmi választmány határozatának megsemmisítését kérték. A tanács a felhozott nyomos érveknek helyet is adott, a felfüggesztő határozatot megsemmisítette és így dr. Almasan továbbra is folytathatja működését. — A november hava óta előzetes letartóztatásban lévő Gombó és 18 kommunista társának bünperében, a dévai törvényszék folyó hó 22-re tüzte ki a főtárgyalást. A szenzációsan ígérkező bűnyűnek újabb vádlottja van, dr. Almasan ügyvéd személyében. A vizsgálat során azt vallotta, hogy a lefoglalt rőpcedulát ő szerkesztette. Most a kolozsvári táblai vádtanács, elrendelte vád alá helyezését. — Turc Petru, 26 éves marossolymosi molnárt, a malom szivógáz motorjának indítása közben a szijjzat derékban elkapta és a kerék formájában lefejezte. — Nagyszeben: Déva között egy hónap óta nem lehetett autótól közlekedni, mert Romosz és Szászsebes között az országutat a hóvihar eltorlaszolta. Az idő enyhülésével végre át lehetett törni az utat elzáró forgalmi akadályt és szabaddá vált a közlekedés.

— **A berlini rendőrség elfogott egy szélhámosat, akit Európa összes rendőrsége köröz.** Berlinből jelentik: A berlini rendőrségnek sikerült letartóztatni Eliopolus görög származású hírhedt nemzetközi szélhámosat, akit az összes európai államok rendőrsége köröz. A rendőrség valahogyan értesülést szerzett, hogy a

nagystílű kalandor Rotterdamból Berlin felé vette az útját. Két detektiv indult a híradás nyomán szembe a Rotterdamból érkező vonattal. Mannheimban találkoztak a két vonattal, a detektívek nyombarátszálltak s rövid kutatás után valóban ráakadtak Eliopolusra, aki nyugodtan fogadta őket az első osztályú fülkéjében. A sikerült fogásról a berlini rendőrség értesítette az összes európai rendőrséget, hogy a világhírű szélhámos bűnlísta-tája könnyebben összeállítható legyen.

— **Székrekedésnél, emésztési zavaroknál, gyomorégésnél, vértőlulással, fejfájással, álmatlanságnál, általános rosszullétnél igyunk reggel éhgyomorra egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet.** A belorvosi klinikákon szerzett tapasztalatok szerint a Ferenc József viz az ideális hashajtó minden tulajdonságát egyesíti magában. A Ferenc József keserűviz gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **KÖRMENDI FERENC:** A budapesti kaland c. regénye az angol-amerikai regényvilágpályázatra beküldött 2000 kézirat közül a 200 fontos első díjat nyerte. A magyar sajtó számos cikkében foglalkozott a pályázati eredményeivel. Az 550 oldalas kötet ára füve 177.— lej. Kapható a Brassói Lapok könyv-osztályában.

— **KÉT LABÁT LEMETSZETTE AZ IPARVÁSUT.** Szatmári tudósítónk jelenti: A Szatmári Fatermelő r. t. erdejéből tegnap délután tízenegy kocsival lefelé haladt az iparvasut, amelyen tízenegy fékezőmunkás, a mozdonyvezető és a fűtő tartózkodtak. Az egyetlen utas, Sepsy Lajos, hatvanegy esztendősen volt, aki azért ment fel reggel a vasutal a bérre, hogy egy hidat megjavítsón. A lejtő pályán megsekklottak a kocsi, rászaladtak a mozdonyra, amelyet kivágtak a sinekből. A vonat minden utasa a pályatestre esett, de semmi komolyabb bajuk nem történt, ellenben Sepsy Lajos és olyan szerencsétlenül esett le, hogy a kerekék alá került. A szerencsétlen embernek a vonat kerekéi mind a két lábát lemetszték, de azonkívül olyan súlyos belső sérüléseket szenvedett, hogy néhány órai szenvedés után meghalt. Sepsy évek óta áll a cég szolgálatában és feleségén kívül két árva gyermeket hagyott hátra.

— **MIÉRT ANTISZEMITA PAMFIL SELCARU?** A nagyváradi bankárok megszerelték az újságírókat, a gyimesi fabárok rablóhadjárata a székelység ellen, Mi lesz a kolozsvári színház drámapályázatával? A váradi interimárok milliós panamája, Helyzetjelentés a vásárhelyi piaci frontról, Hogyan akart 95 magyar család tönkretenni Rótt Hugó kolozsvári ügyvéd, A dévai ügyvéd: kamara és a jogász függetlenség, A piski csárdában tilos a csárdás, Janovics Jenő és Vigh Ernő különös helyesereje, Szendrei Mihály kiadta emlékiratait, Miért nem kapják meg a bánati gabonások a prémiumot? Mi lesz a piculás bankokkal? A királyhoz fordult kegyelemért egy elítélt szeszkereskedő és még számos érdekesfelő közlemény teszi változatos-sa a Gyilkos március 9-iki számát. Egy példány ára 10 lej. (be)

DÉCSEY ZOLTÁN:

145

A SIRÓ VÁROS

— Holott joga volt kételkedni benne, — füzte hozzá Kolumbán....

— Mit, hogy az urak most a saját házamban vérig sértgessenek. Alaptalanul rámtámadjanak és sértgessenek.... Miféle violencia ez? Ki jogosította fel erre az urakat? Kikérem magamnak.... Rettentően pattogott a hangja.

Kolumbán nyugodtan a derékszíjához nyúlt és revolvért húzott ki mellőle. A fegyvert az asztalra tette maga elé. Kálman kidüldelt szemekkel nézte a katonát.

— Mit akar kérem? — rikácsolta. — Rabolni akarnak kérem?

Pista akkorát csapott az asztalra, hogy a poharak a magasba ugrottak. Dörgött a hangja.

— Még maga merészkedik? Maga, aljas, utolsó gazember, aki visszaélt barátja gyengeelméjűségével, az utcára dobta szerencsétlen gyermekeit! Nézzé, nincs sok időnk. Egy-kettő! Ide a pénzt, vagy tiz perc múlva Zilahy emberei jönnek magáért.

A fenyegetés hatott. A kövér ember egyszerűen összeeszkult, szederjessé vált az arca. Még megpróbált kiszabadulni az egérszorítóból. Siránkozóra vált a hangja.

— Az urak tönkretesznek. Nem is hatvan ezer korona volt. Huszezer.

— Ne hazudjon, nincs értelme. Jól tudjuk, hogy hatvan ezret.... örökölt.

Még megpróbált alkudozni, megpróbált kisiklani, nem sikerült. Nehéz sóhajok között emelkedett fel és az almáriumból ment. Felnyitotta a fiókját és bankjegyeket vett ki.

— Itt van a pénz.... Ugy, ahogy kap-tam. Irást kerek róla.

Pista már irta is az átvételi elismer-

vényt. De mielőtt odaadta volna, észbe jutott valami.

— Ontól is irást kérünk. Uljön le és írja, amit dikálunk....

És elkényszeredve volt kénytelen papírra vetni, amit a tollába mondtak:

— Ezennel elismerem, hogy a Fábán Péter által 1918 november 20-án nekem megörzse átadott hetven ezer koronát önszántamból adtam át Végli István és Kolumbán Vilmos uraknak azzal a megbízással, hogy ezt az összeget a jogos örökösöknek eljuttassák.

Egy negyedóra múlva már Áginál voltak. A leány az örömtől és meglepetéstől csaknem elszédült. Könnyek szöktek a szemébe és erővel kapta el Pistát kezét. Alig tudta megakadályozni, hogy meg ne csókolja.

Az evangélikus leányiskola előtt nagy csoportosulást láttak. Új plakátot olvastak az összegyűlték. Toborozó. Az iskolában már megkezdte munkáját az egyik bizottság. Sűrűn vonultak fel a hadkötelesek. A riasztó hírek, hogy a város határában győnge a front és a csehszlovák csapatok könnyen benyomulhatnak, újból felbuzogtatta az elszántságot és a lelkesedést.

A hadtestparancsnokságon gyorsan végeztek. Cséri Jóska felolvasta azoknak az ezredtársaiknak nevét, akik a délután önként jelentkeztek és mind azonnali beosztást nyertek. Együtt voltak ismét a vagabundusok.

— Egész tisztí különítmény. No, majd vigyázzunk rátok, hogy bajt ne csináljatok. Különbö nem tartok tőletek. Ha egyszer kezetekben lesz a handgránát.

És reggel utnak indultak a vagabundusok. Nyolc fű. Csodálatosan szép reg-

gel és ők tempósan, nyugodtan lépkedtek a Csermely irányában. Szellő se rezdült a közeli halmokról, semmi nesz sem hallatszott a fák csucsaírók. A rétek a napfény teljességében pompáztak, vakítóan villogtak a villák bádorgfedelei a ráhulló kévékben.

— Nem, így mégsem lehet elmenni, — gondolta Pista. — Még nem végeztem el mindent.

— Várjatok meg, fiuk, csak egy pillanatot.

És a vagabundusok megértették. Ismerték Pistát szerelmi regényét, a kisváros hogyan tudott volna elaltatni egy pletykát. Letelepedtek egy árnyas bükkfa tövében a szelid lankán és úgy vártak barátjukra.

A villa előtti virágos kertben találta Sáríkat. Az arcáról látta, hogy a leány már mindent tud. Halálsápadt, vértelen volt az arca. A könnyek között töltött éjszaka rítt le róla.

Pista elforódotlan állott előtt. Mit mondjon? Hogyan vigasztalja?

— Nem segíthettek rajta, tudom. Maga mindent megtett. Pista. De mégis, olyan borzasztó ez. Hogy egy család ilyen tragikusan elpusztuljon. Hiszen ezek szörnyetegek, semmi emberi érzés bennük....

— Én sok fájdalmat okoztam magának, Sáríka.

— Ne beszéljünk erről, Pista, A mul-tat....

— Temessük el, Sáríka. De én újból nagy leszámolásra megyek....

— Minden jót kívánok magának Pista. Itt nem lehet többet szólni. Minden-nek vége. Csunya mesterség az élet. Az elkövetett hibát már nem lehet jóvá tenni. Miért is jött ide?

Sapkájához kapta a kezét és kissé meggörnyedt testét feszesre húzta. A leány most hirtelen lehajolt és egy rózsaszínű székfűt szakított le. Átnyújtotta Pistának, aztán kezét sem nyújtott, hirtelen szeme elé kapta a kezét, megfordult és felsietett a verandára. Becsulódott mögötte az ajtó. Ugy állott ott néhány pillanatig, fájdalmas boldogsággal a szí-

vében a fű, mint a gyöngyhalász, aki tündöklő kincseket hozott fel a mélyből és ügyetlen kezéből visszasíklott a drágakő a titokzatos mélységbe.

Gyönyörű árnyas hegyiuton szaporodott lépésekkel siettek előre. Máskor már a délelőtti órákban is vidám kirándulók csoportjától hangos a hegyoldal, most jódarabig elhagyatott, kihalt Csak a fű részen túl élénkült meg. Társzerekek tartanak a város felé. Élelemért és takarmányért mennek. Az egyik utkanyarodóban egy szakasz vörös katona pihen vágatott lovas közeledik, megismerik. Bogár Jani. Néhány szót futtában lekiabál, jelentést visz a hadtestparancsnokságra.

A B C utasok részére

- A:** Ha Budapestre jön, szálljon meg a dunaparti elsőrangú „BRISTOL”-szállodában,
- B:** mert olcsó áron nyújt mindent: szép szobát, kitűnő ellátást és szórakozást, hisz úgy a délutáni teánál, mint az esti vacsoránál tánc van.
- C:** Mindezt (szobát teljes kitűnő ellátással) — a szoba felvételétől függően — már napi 12 pengőért kaphatja.

A szenátusban összeült az állampolgársági bizottság

Alexianu professzor, a torzszülött állampolgársági törvény előadója is megállapítja:

A törvény ellentétben van a békeszerződésekkel

„A magyarok az okai annak, hogy annyi hontalan polgár van az országban“

Bukarest, március 10.

Minden jel arra mutat, hogy Pop Valér szenátorok állampolgársági törvényjavaslata körül viharos harc fog kifejlődni a parlamenti tárgyalás alkalmával. A liberális párt parlamenti csoportjának értekezletén, — amint már jeleztük, — tárgyalás alá vették ezt a törvénytervezetet és

a liberális párt a leghatározottabban Pop Valér tervezete ellen foglalt állást.

Nagyon jellemző, hogy a liberális párt határozatáról kétféle magyarázat jelent meg a fővárosi sajtó hasábjain:

Az első verzió szerint a liberális párt azért tiltakozik a javaslat ellen, mivel a régi állampolgársági törvény tökéletesen megfelelő és azok, akik annak idején kiharadtak az állampolgársági listákból, azokra ma már úgy sincsen szüksége a román államnak.

A másik verzió szerint a párt Pop Valér törvényjavaslata alkotmányellenesnek tartja, sőt a békeszerződésekkel is ellentétben áll, így a parlamenti ülésen a legélesebb harcot indítják meg a tervezet ellen.

A szenátusban végre megalakult az a bizottság, mely Pop Valér állampolgársági törvényét részletesen letárgyalja, illetve előkészíti a javaslatot a szenátusi plénum tárgyalására. Az első alakuló ülésen Alexianu Gheorghe professzor, a javaslat előadója, bemutatta a bizottság tagjainak a törvény indoklását, mely egyenlőre egészen szenzációs részletet tartalmaz:

— Azok az állampolgárok, akikről a békeszerződések megállapították, hogy minden formalitás nélkül jogszertint román állampolgárok lettek és akiket a régi állampolgársági törvény 64. paragrafusa alapján a közigazgatási hivatalok automatikusan fel kellett volna, hogy vegyenek az állampolgársági listákba, végleg elbeszertették minden jogukat ahhoz, hogy bekerülhessenek az állampolgárok sorai közé. Hiszen négy évvel ezelőtt, amikor módosították az állampolgársági törvényt, mint utolsó jelentkezési dátumot, 1928. december 31-ikét tűzték ki. Az is furcsa volt ennél a négy évvel ezelőtti megszávozott módosított javaslatnál, hogy a közigazgatási hatóságok az állampolgársági listákba való pótbekirást hivatalból nem rendelkeztek el, csupán az illető hontalan állampolgár kérvénye alapján.

Ezeket a sorokat szóról-szóra az előadó által benyújtott indoklásból másoltuk ki. Tehát Alexianu professzor, a Pop Valér-féle javaslat előadója, saját maga beismeri, hogy a békeszerződések szerint semmiféle formalításra sincs szükség, hogy az elcsatolás óta itt lakó polgárok tényleges állampolgárokká legyenek. A professzor ur ugyancsak elismeri, hogy a közigazgatási hatóságoknak kötelessége lett volna gondoskodni arról, hogy senki se maradjon ki a listákból.

Mindezen jogos megállapítások után most már érthető kíváncsisággal várhatjuk, hogy majd a parlamenti tárgyalások alkalmával a professzor ur milyen érvekkel fogja megvédeni Pop Valér tervezetét, mely az eddigi teljesíthetetlen feltételeken kívül még egyenlőre egészen fantasztikus akadályt emel a százezernyi hontalan számára.

De nézzük tovább Alexianu professzor előadói indoklását:

A magyarok voltak az okozói...

— A négy év előtti törvény módosítása elsősorban a román nemzetiségű lakosságra nézve volt a legkellemetlenebb. A régi törvény szerint az állampolgárság konstatálásának hivatalból kellett volna megtörténnie és a román nemzetiségűek egyáltalában nem tördtek azzal, hogy fel vannak-e véve az állampolgársági listákba, vagy kiharadtak-e onnan. Ugyanis sokan nem tudták elképzelni, hogy éppen a román hatóságok fogják őket állampolgárságuktól megfosztani. Az állampolgársági listákba való felvétel utolsó dátumának letelte után hontalanokká lettek a saját hazájukban.

... az történt ugyanis, — folytatja Alexianu professzor, — hogy amikor ezek a „hontalan“ polgárok tulajdonjogi okmányokat akartak beszerezni ingatlanokról, a hatóságok megta-

gadták az iratok kiállítását, mivel az illetők nem tudtak állampolgársági okmányt felmutatni... így történt, hogy ma egész falvakat találunk, ahol a román nemzetiségű lakók hontalan polgárok. Így például a Bánságban egyik falu ezeröttszáz román lakossága között egyetlen román állampolgár sincs, mivel a falu magyar jegyzője készkarva kihagyta őket az állampolgársági listából. (?) Nos... most már helyben vagyunk.

Négyezer elutasított kérvény

E bravuros megállapítás után így folytatja Alexianu professzor:

— Az igazságügyminisztériumban fekvő okmányok világos képét mutatják a fent vázolt szomorú helyzetnek.

A minisztérium irattárában négyezer elutasított állampolgársági kérvény fekszik.

E kérekeket kétféle oknál fogva utasították el. Az első: Annak dacára, hogy a kérvényező a kitűzött időn belül nyújtotta be kérvényeit, mégis el kellett utasítani a kérsüket, mivel az állampolgársági listák készítése alkalmával odahaza voltak és a törvény

Alexianu professzor ur szerint tehát a magyarok voltak az okai annak, hogy ma annyi sok román nemzetiségű hontalan polgár létezik az országban. Ezek után nagyon érdekes lett volna, ha a professzor ur tovább fejtegeti ezt a gondolatot és például arra nézve is valami magyarázatot keresett volna, hogy a listákból kiharadt vérszerinti állampolgárokon kívül a százezernyi kisebbségi hontalanok szomorú helyzetét mi okozta?

szerint csak azok kérvényezhettek utólag a listákba való felvételükért, akik az összeírás idején távol voltak otthonuktól. A második ok: a kérvények legnagyobb része 1928. december 31. után érkezett a minisztériumba és így, mint elkésett, kellett ezeket elutasítani.

... Átnéztem ezeket a kérvényeket — folytatja Alexianu professzor — és legnagyobb részét román kérvényezők neveit találtam, ezek majdnem mind azt vallják, hogy igenis, odahaza voltak az összeírás alkalmával, de azt hitték, hogy őket hivatalból fogják be-

Ultimátum a nagyváradi interimárbizottsághoz

Ha van pénz jogosulatlan tantiemekre, legyen pénz a hitelezőknek is

Nagyvárad, március 10.

Jelentettük, hogy a nagyváradi interimárbizottság tagjai jogtalan tantiemességeket vettek fel, ugyanakkor amikor a város valósággal a csőd szelén áll és már hónapok óta nem fizeti tartozásait. A város hitelezői tegnap ülést tartottak, a melynek eredményeképpen ultimátumot intéztek a polgármesterhez. Ebben

követelik, hogy a város azonnal kezdje meg köztartozásainak fizetését, mert ha ez a legrövidebb időn belül nem történik meg, ugy a hitelezők a bírósághoz fordulnak.

Hasonló értelemben járt el a városnál

egy munkásküldöttség, amely viszont azt követelte, hogy haladéktalanul adjanak újabb munkanélküli segélyt, az elbocsátott közüzemi munkásokat pedig vegyék vissza. Ettől függetlenül követelték a nyilvános elszámolást.

A város házi panamát természetesen politikai célokra is kihasználják és különösen a nemzeti parasztpárt igyekszik magának abból tőkét kovácsolni. A legkülönösebb azonban, hogy a nemzeti parasztpárt most mennyire körüludvarolja a maga céljainak elérésére a magyar kisebbségeket, amely pedig, akkor, amikor ők voltak uralmon, — levegő volt a nemzeti parasztpárti urak számára is.

Testileg és lelkileg összetörte Grünfeld Mór szatmári cipőkereskedőt a fogház

Házkutatás sem tudja megállapítani, hogy hova tűnt el az üzlet nagy árukészlete

Szatmár, március 10.

Részletesen beszámolt a Szamos arról, hogy vasárnap délután kigyúlt Grünfeld Mór szatmári cipőkereskedő üzlete. Ez az üzlet, amely a városnak legnagyobb és legrégibb cipőkereskedése volt, este hét órakor gyúlt ki, alig egy félórával azután, hogy a cipőkereskedő az üzlet irodahelyiségét, ahová vasárnap délután dolgozni ment, elhagyta. A tűz elemmentáris erővel pusztított és a hatalmas üzletének majdnem teljes áruháztára odaégett. Amit a tűz el nem pusztított, elpusztított a víz úgy, hogy a cipőkereskedő teljes raktára értéktelenné vált.

A tűz lokalizálása után a cipőkereskedőt a rendőrség őrizetbe vette és megakartá állapítani, hogy hogyan keletkezhetett a tűz abban a raktárhelyiségben, melyben kályha sincsen és arra volt kíváncsi, hogy mit csinált a kereskedő vasárnap délután az üzletében. A kihallgatás napokig tartott, míg végre ma délelőtti beszállították Grünfeld Mór szatmári ügyész fogházába, ahonnan is holnap reggel kerül a vizsgálóbíró elé. Ettől a kihallgatástól függ, hogy az Erdélyszerte jól ismert cipőkereskedő gyújtogatás gyanúja miatt vizsgálati fogságba

kerül-e vagy nem?

A három napos kihallgatás Grünfeld Mór úgy testileg, mint lelkileg teljesen megtört. A hatvan év körüli kereskedő, aki a súlyos gyanu sulya alatt roskadozik, nem bírja a fogság bizonytalanságát és családjá azzal a kéressel fordult az ügyészhez, hogy ugy hatósági, mint magánorvossal vizsgálta meg a kereskedő egészségi állapotát.

Az ügyészeg egyébként ma délelőtti Grünfeld Mór lakásán házkutatást is tartott, mert az volt a gyanu, hogy a kereskedő üzletéből nagy mennyiségű árut a lakásán elrejtett, hogy a két milliós biztosítási díjon felül árukészletének nagy részét is megszerezhesse. Kiszivárgott hírek szerint, a házkutatás eredményével nem járt.

Grünfeld Mór védője ma azzal a kérelemmel fordult a bírósághoz, hogy rendelkezjen el az üzletben újabb tűzvizsgálatot, mert az első tűzvizsgálat csak egy fáklya fénye mellett folyt le és ebben a misztikus világításban nem is lehetett jól megállapítani, hogy a tűz miképpen és hol keletkezett. A védő előterjesztése és a vizsgálati fogság elrendelése kérdésében a vizsgálóbíró holnap határoz.

venni a listákba. Itt van például egy kiáltó eset: Budai János szatmári lakos, kellő időben jelentkezett a listákba való felvételre, de mégis elutasították, mivel az első összeírás idején odahaza tartózkodott, már pedig a törvény szerint utólag csak azok kérhetik felvételüket az állampolgársági listákba, akik az első összeírás idején távol voltak lakóhelyüktől. Budai János arra hivatkozik, hogy ő azt hitte, hogy a szülei lakóhelyén, Szentannán, hivatalból már bekerült az állampolgársági listákba és így nem is kérte, hogy a szatmári listába felvegyék. Hasonló a helyzete Pap Sándornak, az arad megyei Vadász községből. Dacára annak, hogy Pap Sándor születése óta állandóan ebben a községben lakott, mégis el kellett utasítani kérésével, az előbb említett oknál fogva.

Nagyon jellemző Alexianu professzor előadói javaslatának alábbi részlete:

— ... itt van például Loba Tivadar esete. Ez a „hontalan“ polgár ma nyolcvan éves és dacára annak, hogy összes okmányai rendben vannak, még sem került be az állampolgársági listákba. A megindított vizsgálat folyamán kiderült, hogy az első összeírás idején súlyos betegen feküdt a lakásán. A második összeírás idején, mivel megállapítást nyert, hogy az öreg nyolcvan éves beteg ember annak idején odahaza tartózkodott és hanyagságból mégsem jelentkezett, ezért végleg kiharadt a listából. A község primárja viszont elfelejtkezett arról, hogy az eredeti törvény szerint a közigazgatási hatóságoknak hivatalból kellett volna intézniük a polgárok összeírását.

A fenti tanulságos szemelvények már elég izelítőt nyújtanak Pop Valér törvényjavaslata előadójának munkájából. Ezek után joggal tehetjük fel a kérdést Alexianu professzor ur számára: Ha a professzor ur ennyire jól ismeri a hontalanok gyásos és szomorú helyzetét, akkor egyenesen érthetően,

ahelyett, hogy most gyökeresen orvosolnák a régi sérelmeket és eltüntetnék az évtizedes igazságtalanságokat, egy ilyen torzszülött tervvel vonul fel a parlament elé az igazságügyminisztérium.

f. a.

Újabb letartóztatások várhatók a Lőrinczy-ügyben

Kolozsvár, március 10.

Pastia vizsgálóbíró ma váratlanul vizsgálóteret az ügyészségről a Lőrinczy-ügy aktáit egyidejűleg pedig kihallgatásra idézte be dr. Lengyel György orvost, aki tudvalevőleg annakidején nagyobb összeget vett fel kölcsön Lőrinczytól. Az orvos beismerte, hogy csakugyan kapott pénzt, ez azonban, baráti kölcsön volt.

Értesülésünk szerint az újabb kihallgatások mögött Lőrinczynek egy újabb vallomása áll, amelyet a napokban tett Pastia vizsgálóbíró előtt és amely súlyosan terhelő az ominózus ügy egyes még szabadabon levő szereplőire.

Menekül Sanghaj lakossága

A japánok semmiféle megállapodást sem respektálnak

London, március 10.

A távolkeleti frontról érkezett legújabb jelentések szerint

a japánok állandóan támadnak, így csak legutóbb kétezer főnyi japán csapat megátmodott egy, a kínai védőművekhez tartozó hidat.

A japánok eddigi veszteségét hivatalosan százyolevannyolc halottá és ezer-négyszáz sebesülte becsülik.

Sanghaj város lakossága a győztes japánokkal szemben a sztrájk és a menekülés eszközeivel él. A japán parancsnokság Jokohamából több ezer japánt hozat, akik a hajók kirakodásánál segídeknek, mert a kínai munkások nem hajlandók a japánoknak dolgozni.

Karbinban egyébként tegnap, a nyilvánosság teljes kizárásával, beiktatták Puyit, Mandzsuria császárat, aki így a független Mandzsuria államfője lett.

Csinkana tábornok a sanghaji japán főparancsnok nyilatkozik a Petit Parisiennek, mondván:

a japán—kínai háboru alapján már befejeződött, most már a diplomácia vegye át a szerepét és intézze el a konfliktus anyagát.

A mai csaták kis csetepatéknak tekinthetők csak, amelyek az előretolt őrsök között játszódnak le.

A tábornok Kínában polgárháboru kitörését jósolja.

Konto X a brassói Asrában.
Nagy nevető esték.

Konto X a brassói Asrában.
Nagy nevető esték.

Ifjuság

EGYEDÜL

A mély éjszakában a hold
Torz árnyat vet a hóra,
Valahol messze
Útni kezd az óra:
Számolom az órátléseket
Egy..., kettő..., három...
Jaj, végtelen utam
De egyedül járom.

Udvarhely.

BOTAR BELA

Az akác és a kecske

Az egész kicsi hegy telistele volt akáccal, de akkor az akác még nem fa, hanem alacsony bokor volt. Gyönyörű zöld színével messze vidéken feltűnt mindenkinél a szép hegy. A friss akác sűrűn mőt egymás mellett, szépen susogott, ha a tavaszi szellő végig borzolta a leveleit, hát még, amikor virágzott, messziről jöttek hozzá a méhecskék mézet gyűjteni és a gyerekek virágot szedni. Az akácok szívesen adtak mindenkinek, gondolván, jut is, marad is. Így teltek az évek, szép csendben és békességben, amíg egyszer egy kecske meg nem jelent a láthatáron. Amikor az észrevette a szép zöld hegyet, odairamodott és se szó, se beszéd, sorba kezdte lerágni a bokrok jóízű, friss, zamatos leveleit. Az akácok türték egy darabig ezt a pusztítást, de azután látták, hogy a falánk kecske napról-napra visszatér és ha még sokáig így tart, egy levelük sem marad. Nagyon szomorúak lettek, de végül is gondoltak egyet s kettőt lett belőle. Megkérték a szellőt, adja tovább az egész hegynek, az összes akácokhoz az üzenetet, hogy növeessenek az éjjelen át hosszú, szúrós tüskét az ágaikra. Így is történt. Másnap a kecske szokás szerint megjelent reggelizni és kicsit meghökkenve vette észre, hogy minden harapásnál szurja valami a nyelvét. De mert falánk volt, nem sokat törődött ezen a változáson, hanem mohón tovább pusztította a leveleket és a virágokat, fel sem véve a kis szurásokat. Az akácok sirtak, a kis erdő tele volt hangos, bánatos panaszoktól. Ekkor a jó Isten megszajnáta az akácok bokrát és egy nagy-nagy esőt küldött a hegyre, amitől reggelre virradóra az alacsony akácok úgy megnöttek, hogy véges-végig magas fák lettek. Na, most a falánk kecske hiába jött reggelizni, nem tudta elérni a leveleket és a virágokat, visszament tehát füvet legelni, úgy mint azelőtt.

Nádor Zóra

Harc az őserdőben

(Az elefánt a legnagyobb szárazföldi emlős. Eléri a 7 méter hosszúságot is, 4, 5 ezer kilogrammot a súlya. Afrikában, Ázsiában csordákban élnek. Növénnyel táplálkoznak, s minthogy nagy testülyknél fogva rengeteget fogyasztanak, óriási kárt okoznak a rizs-, cukor- és kávéültetvényeken. Bátoratlanok, könnyen elriaszthatók, csak ha bántják őket, vadulnak meg. Könnyen szelidíthetők, de fogságban nem szaporodnak. Életkoruk 150-80 év.)

Az állatok igazi királya az elefánt, melyet még az oroszlán is igyekszik kikérülni. Az állatok királyának nevezett oroszlán nem is bocsátkozik harcra az elefánttal, hanem — királyi méltóság ide, királyi méltóság oda! — sietve példázza a közmondást, hogy: szégyen a futás, de hasznos!

Az elefántok kicsinyeit (borjait) nem is támadják meg az oroszlánok, csak ha már kibirhatatlanul éheznek, mert tudják, hogy rajta vesztenek. Mert ha sikerül is a borjat megölniük, az anyaelefánt napokig követi a rablók nyomait, addig nem nyugszik, amíg rájuk nem talál s akkor irtózatossá bosszút áll.

Chadwick amerikai vadásznak alkalma volt egyszer tapasztalni, mint hiúsult meg egy oroszlán-pár támadása. Pár napos elefántborju ült a sekély vízi folyóban. Az anya betakargatta a kicsinyt lombokkal, maga pedig távolabb ment legelni. A magas fűben jól látszott a

nyoma. Körülbelül száz méterre két hosszú, sárga test tünt fel: két oroszlán, a melyek észrevették a borjat. Megálltak, körülzsebzelték a levegőben, egy darabig követték az elefánt-csapást a fűben, hogy megállapítsák, merre járhat az elefánt-anya. Aztán lassan kuszní kezdtek a víz felé. A borju vagy ötven méterről észrevette őket s amikor megrohanták, hangos kiáltást hallatott, mintha segítséget hívna. Ugyanebben a pillanatban már felhangzott a távolból az elefánt harci trombitálása, mely meghallotta a segélykiáltást. Szinte rengett a föld. Az elefánt oly gyorsan futott, amint futni egyenlen versenylő sem képes. Nagy fülei lógtak-lebegtek a saját maga által okozott szélben. Ormányát magasra tartva vetette magát az oroszlánokra, akik azonban 12 méteres ugrásokkal elmenekültek előle.

Az elefánt-anya aztán gondosan körülvizsgálta csemetéjét, hogy nem történt-e valami baja.

Egy másik esetben azonban, amikor a szörnyen kiéhezett oroszlán szétépett egy elefántborjut, az elefántanya üldözőbe vette az oroszlánt. Mintegy tizenöt kilométer távolságon át üldözte, amíg elfogta. Átfogta az ormányával, földhözütötte borzalmas erővel, taposta, addig, míg az „állatok irálya” alakatlan tömeggé, piszkos húscafatokká vált. Ormányával kitépte mind a négy lábát az oroszlánnak és azokat szétdobálta. Az erdő, az állatok, a primitív igazsága — az erősebb győz.

Bagoly ur iskolája

Elefánt ur felvette ünnepi szürke ruháját. Struccné öngysága fejébe, illetve hátára csapta tollas kalapját, Foka bácsi igyekezett fölönfogni rugkapálót, csemetéit és Kenguru nének átkialtolt a szomszédba:

— Mi már indulunk is, komámasszony, Önök még nem jönnek?

— Azonnal, azonnal! — felelte sipogva Kenguru néni, — csak a Pucika zsebeit kell még átkutonom, mert megint úgy teletömte valamivel, hogy alig tud járni tőle.

Hamarosan elkészült ezzel a munkával és elindult a többiek után. Kézenfogva vezette Pucikáját, éppen úgy, mint Elefánt ur Csipike nevű fiacskáját és Struccné Pimpi névre hallgató bájos leánykáját. Egyedül Fokaék hiányoztak még. Hiába, nekik két csemetéjük kellett ma iskolába vinni és mire az egyiket kihalászták a vízből, a másik már vigan bent uszált újra. Végre ők is jöttek és a többiekkel együtt izgatottan tartottak az iskolaépületnek kinevezett barlang felé.

Az történet ugyanis, hogy az állatkert lakói testületileg megjelentek az igazgató ur előtt és felkérték, hogy nyitasson iskolát gyermekeiknek.

— Végre is, — mondotta Víziló Tihamár ur, — a mai világban nem lehet már a gyermekeket úgy felnevelni, mint régebben. Kérem, ma minden a tanultságtól függ. Az én Pipikém például határozottan tánczeni, De mit csináljak vele, ha nincs alkalom tanolm taníttatni?

Az állatkert igazgatója belátta, hogy ez a kérés teljesen jogos és megengedte, hogy az ifju urak és hölgyek iskolába járjanak. Tanítómesterül, hosszas vitatkozás után, Fúles Bagoly Mihály urat választották meg. Tanítómesterül pedig Gazella Mirandella kisasszonyt fogadták fel.

Szóval, minden rendben lett volna. Ma, az iskola megnyitására ünnep, azért kísérték el a szülők is gyermekeiket, hogy meg ne szökjék már az első nap valamelyik impozitor. Mert, mit szépítsük a dolgot, a gyermekek nem fogadták az iskola eszméjét olyan kitörő örömmel, mint kedves szülei.

Végre együtt voltak valamennyien. Elefánt Csipi és Víziló Pipi ültek az utolsó sorban. Előtük Kenguru Puci és Strucc Pimpi ült. A két foka-iker, Tutu és Titi, az első sorban ültek, mert belőlük nézte ki a tanító ur a legtöbb komisszást.

A szülők megnyugodva látták, hogy kedvenceik milyen illedelmesen üldögélnek a padokban és vigan hagyták ott gyermekeiket a tudós Bagoly ur felügyelete alatt.

— Most pedig, kedves gyermekeim, — kezdte Bagoly tanító ur, — elmondom, hogy milyen a jó iskolás gyermek. Tehát: reggel korán felkel, megmosakodik...

— Mi minden reggel mosakszunk! — kiáltották vigan Tutu és Titi.

— Jó, jó, csak most hallgassatok, most én beszélek, — mondta Bagoly ur. — Tehát megmosakszunk...

Vidám sarok

A nyolc éves Jancsi megkérde hat éves kishugától, Rózsától:

— Miért vagy olyan szomorú? — Azért — feleli ez busan —, mert Margit néni csak téged szeret. A multkor is azt mondta, „de szép szeme van Jancsinak!”

Jancsi gondolkozik, majd vigasztalni próbálja kishugát:

— Ne busulj, Rózsikám. Rólad, én hallottam, azt mondta a multkor: „de szép nagy füle van Rózsának!”

(Beküldte Mózes Mária)

May Károly

Kilencven évvel ezelőtt, 1942 február 25-én született May Károly Hohenstein-Ernstthal községben szegény szülőktől. Apja takács volt. Mozgalmas élete tapasztalatait rengeteg regényben dolgozta fel, amelyek az ifjuság legolvasottabb írójává avatták. Leghíresebb munkái: Windton és Schatterhand.

— Én nem szeretek mosakodni! — ordította Kenguru Puci.

— Hallgass fiam, Akkor szólj csak, ha kérdeznék! — utasította rendre a tanító ur a kis ordítózt, — Mikor megmosakodott, elmondja az imádságát és megesszi a reggelijét...

— Én nem eszem meg, ha nem kapok rizkását! — dörmögte Elefánt Csipike.

— Ejnye, adta Szajkó népsége! Tanuljátok már meg, hogy ne kiabáljatok közbe, ha beszélnek, — mondta haragosan a tanító ur. — Csend legyen, amikor én nyitom szóra a számat.

— Milyen goromba, — sugta Struce Pimpi Víziló Pipinek. — Én ugyan nem jövök ide többet. Hiszen itt nem lehet jó modort tanulni!

A tanító ur végre megnyugodott és folytatva előadását: — Rendesen itt van az iskolában, el nem késik, az irkáját, ceruzáját és a zsebkendőjét sohasem hagyja otthon...

— Nekem nincsen zsebkendőm! — ordított közbe Elefánt Csipike.

— Már pedig rendes gyermek nem jön iskolába zsebkendő nélkül! — mondta a tanító ur.

— Nekem van! — hencegett Kenguru Puci.

— Tessék csak nézni! — Ezzel benyúlt a zsebébe és kotorászni kezdett benne. Kiszedett egy darab madzagot, két fületlen gombot, öt darab amerikai mogyorót, egy hegyetlen ceruzát, fél darab csokoládét... mindent, csak éppen a zsebkendőt nem! — Ejnye, — mondta zavartan, — anyus haragudott, hogy tele van a zsebem, hát valamit ki kellett vennem belőle...

— Hát máskor ezt a sok lim-lomot vedd ki, a zsebkendőt meg hagyj benne, — mondta a tanító ur. — Szóval, mindenki hoz zsebkendőt magával. Megértettetek?

— Igenis! — zengtek rá a gyerekek.

— No, akkor most haza mehetek, mára elég volt.

Az iskolások szétszéledtek. Vigan szaladtak hazafelé. Egyedül Elefánt Csipi maradt hátra. Odaállt a tanító ur elé és szepegve megkérdezte: — Tanító bácsi kérem, nekem is kell hoznom zsebkendőt?

— Hogyne kellene, fiacskám! Minden rendes iskolásgyermeknek kell, hogy legyen.

Elefánt Csipi lógós orral ment haza. — Szegény anyukám! — mondta, amikor kezét csókolt az édesanyjának. — Mi lesz most velem? Hol veszel nekem egy akkora zsebkendőt, amekkorába az én orrom belefér?

Elefánt mamának nagyon elkomorodott az arca. — Hát ez bizony nagy gond! — mondta. — De jó az Isten, majd csak megsegít bennünket! Majd gondolkodom rajta...

De hiába gondolkodott, nem jutott semmi az eszébe. Elefánt Csipike nem mehetett iskolába, mert nem volt zsebkendője.

Már harmadik napja ült szomorúan, amikor az állatkerti igazgató ur ellátogatott az állatok ketreceihez.

— Ugyan, Elefántné asszony! — mondta fe-

jét csóválva, — hát miért nem küldi Csipi két iskolába?

— Jaj, kedves jó igazgató ur! — mondta zokogva Elefántné, — nem küldhetem, mert a tanító ur azt mondta, hogy nem szabad a gyerekeknek zsebkendő nélkül iskolába menni. De hát hol vegyek én akkora zsebkendőt, amibe belefér az a csöpp ormánya?!

Az igazgató ur gondolkodva vakarta meg a fületövét, de azután hirtelen felderült az arca. — Sohase busuljon, Elefántné asszony! — mondta vigan.

Azzal hazament és kivette a szekrényből a legnagyobb lepedőt, amit csak talált és azonnal átküldte Elefántékhoz.

Most már mehetett Csipike is iskolába, volt neki is zsebkendője. Igaz, hogy valahányszor kifújta az ormányát, Bagoly tanító ur mindig megijedt, mert azt hitte, hogy összedől az egész állatkert!

Fejtörő

OSZLOPREJTVENY

Takács Babuka, Vaskóh.

Gyümölcs

Edényre teszik

Ige

Ezen lakunk

Házrész, névelővel

Rivó ikerszava

A vastagon jelzett kockában neves költőnk neve található.

BETUREJTVENY

Imrech Gábor, Nagyborosnyó.

a	a
---	---

m	m	l	s
m	m		
m	m		

v	e	g	ö
---	---	---	---

Brach Ilonka, Nagykároly.

R	R	R	R
—	y		

1	2	tűz
---	---	-----

HIEROGLIFEK

Lampel Margit, Szilágysomlyó.

1. Voatriskms Dhtie.
2. Teeffe Ncerfe.
3. Matlekh Ikliel.
4. Rabeh Alkion.

Helyesen összerakva a betűket, az Ifjuság gárdájának legmunkásabb tagjainak neve kapjuk.

Megfejtések

A február 27-iki mellékletünk Fejtörő-jének helyes megfejtése:

Betűrejtvény: Sokadalom, Névnep. Ünnepnep.

Kockarejtvény: Fatima, Adoma, Toma, Ima, Ma, A.

Keresztrejtvény. Vízszintesen: Fuvola, Hü, Iv, Kin, Tör, Sál, Öv. Lég. Rég. Hir. Mü. És.

Függőlegesen: Fü, Vak, Len, Ti, Hatalom, Világos, Ir. Rög. Sör. Ki. Hal. Rim. Uk. Én.

Nagyrészt helyes megfejtést küldtek be: Mózes Mária, Szép Annus és Balázs Béla, Elephant Béla, Mihók Fülöp, Balázs Gizi, Takács Babuka, Sándor Évi, Kussy Gizi, Lövy Ely és Ety, Vogel Helen, Szénbalázs Anna, Égető Albert, Nemes Nagy Zoltán, Walsz Ivánka, Gyulay Pál, Dán János, Szabó Böske, Czitrom Lajos, Sándor József, Miklós Mária, Makor Béla, Bedő Karsai, Goldstein Terus, Petke Ede, Fazekas Tildi és Bando, Gersch Eleonora, Henter Béla és Anna, Veres Erzsébet, Fekete Ferenc, Ábrahám Mirjam, Palagyay Emilia, Botár Béla, Molnár Erzsébet, Solyom Ferenc, Reissfeld Adolf, Erdős Lacika, Keresztes Jenő, Schebk Dező és Katona Béla, Roesler Jenő, Brach Ilonka.

Könyvtudalmat nyertek sorshuzás után: Reissfeld Adolf, Lövy Ely és Ety, Walsz Ivánka. Küldjék el pontos címüket, korukat és közöljék, hogy körülbelül milyen könyvet kívánnak.

KERESKEDŐK KÖNYVELÉSÉT MÉRLEGEIT ÉS BARMELY HASONLO MUNKA ELVÉGEZET VALLALJA
G. MIGOL AUTORIZÁLT KÖNYVELO
STR. 13 SEPTEMBRIE 3

Közgazdaság

Küszöbön az új ipari rendszer!

Az új ipartörvényjavaslat

Meglévő gyárak jogszerűnti működési engedéllyel rendelkeznek

Bukarest, március 10.

Az ipariügyi minisztérium, amint azt már megírtuk, beterjesztette a parlament törvényjavaslatot a bizottsághoz az új ipariügyi (iparvállalati) törvény javaslatát, amely hosszú előkészületek és diszkussziók után készült el. A javaslat rendkívül nagy fontossággal bír az ország

iparára és az ipar további fejlődésére s éppen ezért szükségesnek tartjuk, még mielőtt a javaslat parlamenti vitája megkezdődik, részletesen ismertetni annak rendelkezéseit, hogy az esetleg sérelmes intézkedések módosítása érdekében az érdekelt körök idejében megtehessek a szükséges lépéseket.

A javaslat általános intézkedései

A javaslat mindenekelőtt kimondja, hogy az új törvény intézkedései alá tartoznak, úgy a magántulajdonban, mint az állami kezelésben levő gyárak. Gyáraknak tekintetnek mindazok az iparvállalatok, amelyek nyersanyagot, félgyártmányt kereskedelmi értékű terméké alakítanak át. E kategóriába tartoznak a fémiparok, a mezőgazdasági termékeket feldolgozó iparok, bányatermékeket feldolgozó gyárak, ha:

- a) ipari termelés céljából bármilyen, legalább tíz lóerős motor által hajtott gépeket használnak;
- b) ipari termelés céljából a technikai

és adminisztratív személyzetet kívül naponta átlag husz munkást foglalkoztatnak;

- c) legalább százezer lej értékű beruházással rendelkeznek.

A villamos energiát termelő iparok és a bányai iparok csak a működési engedély tekintetében tartoznak a törvény intézkedése alá. A bányatermékeket feldolgozó iparok technikai szempontból továbbra is a bányatörvény előírásainak megfelelően működnek, azonban a működési engedélyt és az ipari kedvezményeket a jelen törvény alapján szerezhetik meg.

Az alapítási és működési engedélyekre vonatkozó rendelkezések

Olyan ipari üzem, mely gyárnak tekinthető, csak akkor rendezhető be, ha megfelel a következő feltételeknek:

- a) megkapta az alapítási engedélyt,
- b) alávetette magát az érvényben levő egészségügyi törvények intézkedéseinek.

Az olyan gyárak, amelyeknek beruházási költsége legalább 10 millió lej értékű, az alapítási engedélyt az ipariügyi bizottság véleményezése alapján az ipariügyi minisztérium által kapják meg, a 10 millió lej meghaladó beruházással rendelkező gyárak, az alapítási engedélyt a minisztertanács által kapják meg az ipariügyi bizottság véleményezése és az ipariügyi minisztérium előterjesztése alapján.

Az **beruházási költségek felbecslését** a bemutatott termelési program és tervek alapján a minisztérium eszközli.

A **gyáralapítási engedélyek** iránti kérelmek az ipariügyi igazgatóság az ipariügyi bizottsághoz terjeszti véleményezését, a következő adatokkal felszerelve:

- a) az illető iparág termelési kapacitása,
- b) a termelési ág fontossága nemzetgazdasági és nemzetvédelmi szempontból,
- c) a feldolgozás alá kerülő nyersanyag tekintetében fennálló helyzet,
- d) a belföldi termelés, valamint az import és export helyzete,
- e) az illető iparág helyzete más országokban,
- f) a létesítendő iparvállalat helyzete a berendezések és a racionalizálás szempontjából,

pontjából,

g) a hasonló szakmájú meglévő gyárak alapítására és működésére vonatkozó intézkedések.

A gyáralapítási kérelmek elintézésénél tekintetbe kell venni az illető termelési ág belföldi kapacitását a belföldi fogyasztással és az exportlehetőséggel szemben, milyen mértékben használ belföldi nyersanyagot a létesítendő gyár, mekkora előhaladást mutat a racionalizálás szempontjából, milyen jelentőséggel bír a nemzetgazdaság és a nemzetvédelem szempontjából.

Az alapítási engedély iránti kéréshez a következő adatokat kell mellékelni:

- a) a gyár teljes tervezetét, építési költségvetését, megjelölve a helyet, ahol az üzemet fel akarják állítani,
- b) a gépek rajzát, fényképét és leírását, működési módját, valamint fel kell tüntetni, hogy a baleset-védelem szempontjából milyen intézkedések eszközöltek,
- c) milyen nyersanyagokat használnak az üzem és milyen tüzelőanyagot,
- d) az előállítandó termékek minőségét, a gyártási képességet,
- e) a gyári érdekeltesség pénzügyi helyzetét.

Az ipariügyi felügyelőségek, amelyekhez a kérelmek benyújtandók, tíz nap alatt kötelesek a minisztériumhoz továbbítani a kérelmet, viszont a minisztérium negyven napon belül hozza meg a döntést.

Az előzetes és végleges alapítási engedély

A gyáralapító előzetes alapítási engedélyt kaphat, ha az erre vonatkozó kérelmet közvetlenül az ipariügyi minisztériumhoz nyújtotta be. Az előzetes alapítási engedély azonban csak megjelöli, hogy a végleges alapítási engedély milyen formában fog megadatni.

A végleges alapítási engedély érvénye két-három év, azonban a gyár építését és berendezését egy éven belül meg kell kezdeni, ellenkező esetben az engedély hatályát veszti. Az előzetes alapítási engedély csak az esetben érvényes, ha az alapító a feltételeknek megfelel. Ha a gyár felállítását és berendezését megkezdte és működését megkezdheti, értesí-

ni kell az ipariügyi felügyelőséget. A működési engedély csak akkor adatik ki, ha az alapítási engedélyben felsorolt feltételeknek az üzem megfelel.

Alapítási engedélyt kell kérni nem csak új vállalatok alapításához, hanem a már meglévő gyárak nagyszabású átalakításához, valamint új cikkek gyártásának bevezetéséhez. Olyan munkálataknál, amelyek nem növelik a termelési kapacitást, alapítási engedély nem szükséges, csupán a körülményt kell előzetesen bejelenteni az illetékes iparfelügyelősnél.

A gyár székhelyének változtatása esetén a működési engedély nem veszti el

hatályát, ha az áthelyezés az illetékes iparfelügyelőségnél be lett jelentve.

A meglévő gyárak jog szerinti működési engedéllyel rendelkeznek, de a törvény alkalmazásától számított három hónapon belül kötelesek a következő adatokat az illetékes iparfelügyelőségnél bejelenteni:

- a) az üzemtervek és a gyárhoz tartozó területek,
- b) a gépek, berendezések és a leltár,
- c) a gyár által feldolgozott nyersanyagok és azoknak származási helye,
- d) a gyártmányok és azoknak minősége, valamint a gyártási képesség.

A tőke lázasan ömlik London felé, de az angol bankok a legtöbb ajánlatot visszautasítják

Váratlan aranyzuhanás. Az angolok menekülnek az aranypénztől

London, március 10.

Az angol bankok felé megindult tőkeáramlás és ezzel a font megszilárdulása — csekély hullámmal — tovább tart.

Az angol pénzügyi intézetek valósággal elárastják külföldi tőkeelhelyezési ajánlatokkal.

Az Angol Bank, a londoni piac stabilitása érdekében, a leghatározottabban ellenzi az idegen tőke beáramlását és

ezért a londoni bankok a legtöbb ajánlatot visszautasították.

Az arany váratlan zuhanása miatt súlyos kárt szenvednek az aranykereskedők, akik a soveraigneket huszonöt — harminc schillingért vették, holott most alig érnek meg huszonöt schillinget.

Az aranybevitel az egész országban lázasan folyik, mindenki menekül az aranypénztől.

A Magyar Általános Hitelbank 1931. évi mérlege

Az intézet zárszámadása a fogatosított leírások előtt 5.800.000 pengő üzlet-eredményt tüntet fel. A legmesszebbmenő óvatosság szemelőttartása mellett az egyes vagyontárgyak értékelésében, 3.2 millió pengőt kitevő rendkívüli leírások fogatosítottak, melyek keresztülvitele után 2.6 millió pengő maradt a közgyűlés rendelkezésére. A közgyűlés elé terjesztendő indítvány úgy szól, hogy ezen összegből 1.6 millió pengő a tartalékalapok javadalmazására és az új számlára történő átvitel céljaira, 1 millió pengő pedig az alkalmazottak nyugdíjalapjának gyarapítására fordítottassék.

Az általános gazdasági helyzet által in-

dokolt óvatossági szempontoktól vezérelve, az Igazgatóság javasolja, hogy osztalék ne kerüljön kifizetésre, bár az elért nyereség erre módot nyújtana. Igazgatósági taniemek folyósítására szintén nem kerül sor.

A készpénz behozatalnak a devizahiány következtében előállott visszaesése az intézet érdekköréhez tartozó számos vállalat tevékenységét teszi lehetővé és a vállalatok több ágazatban igen örömdetes eredményt tüntetnek fel.

A bank a betéteknek néhány hónap óta megindult emelkedéséről és a folyó üzletnek megélénküléséről számol be.

és ők csak azért vették fel a bank jellegét, hogy a régi magyar szövetkezeti ellenőrzés alól mentesüljenek.

Az ipariügyi minisztériumban tárgyalások folynak egy olyan egyezmény létrehozására Braziliával, amely szerint Románia kávé vásárol Braziliától, amely viszont petroleumot venne át Romániától ugyanolyan értékben.

Az Osztrák Nemzeti Bank rendeletet adott ki, amely szerint március 31-ig bevonják az 1925-ben kibocsátott 1000 schillinges címletű bankjegyeket.

— ELOFIZETŐINK kísérjük figyelemmel a címükükön feltüntetett lejáratot. A lap zavartalan expedíálása érdekében gondoskodjunk idejében a lejárt előfizetés megújításáról s ha akár postán, akár megbízottunk útján megújították az előfizetést, figyeljük meg, hogy 8 napon belül az új lejárati szerepel-e a címkén.

Xeresi bor, vagy csukamájolaj? melyik a jobbízű?

Ha Önnek, vagy gyermekeinek csukamájolajat kell szedni, ne felejtse el, hogy az

ELIXIR PANGADUINE

a legfinomabb tokhal-máj kivonatból készült, íze elsőrendű, a csukamájolaj minden hatásával rendelkezik és négyszer olyan erős!

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban

Amennyiben valamely gyár működés-behelyezésénél megállapítást nyer, hogy a beruházási programot, amelyre az alapítási engedélyt kapta, meghaladta a többlet-invesztícióra utólagosan engedélyt kell kérni.

Minden gyár, mely működését két évnél hosszabb időre megszakította, működését csak akkor kezdheti újra, ha erre az ipariügyi bizottság véleményezése alapján a minisztériumtól engedélyt kap. A működési engedélyt ez esetben kötelezően meg kell adni, ha az üzem leállítás nem gazdasági szabotálásból történt.

Ugy az ipariügyi minisztérium, mint a minisztertanács által a gyáralapítás, vagy működése ügyében hozott határozatot a közigazgatási bíróságnál lehet megtámadni.

(Folytatjuk.)

Kis Közgazdasági Hírek

Román exportörök körében nyugtalanságot keltett az a hír, hogy a Bolgár Nemzeti Bank újabb devizamegkorlátozást rendelkeztetett az adó ki a Bulgáriába bevitt árak értékének kifizetésére vonatkozólag. A helyzet e tekintetben úgy alakult, hogy Bulgáriába külföldi árut bevinni alig lehet, ami a román exportérdékeket súlyosan veszélyezteti.

Az erdélyi román pénzügyi intézetek akciót indítottak, hogy az agrárkonverzióval kapcsolatosan őket is szövetkezeteknek minősítsék, amelyek tudvalevőleg a konverzió előnyöket élveznek. A bankok arra hivatkoznak, hogy annakidején a szövetkezetek központja Budapesten volt

Sport

Megszűnik a magyar professzionista labdarugás

Budapest, március 10.

A magyar labdarugás nagyhorderejű változtatások előtt áll. Több alkalommal írtunk a professzionista egyesületek válságos helyzetéről, mely különösen az utóbbi hónapokban érte el kulminációját. Az általános gazdasági leromlás megásta a professzionista futball sirját is. Hosszas tanácskozások és fontolgatások után az egyesületek radikális lépésre határozták el magukat.

Megszűntetik a játékos szerződéseket, melyek nagyon sok, kisebb egyesület részére amúgy is csak teljesíthetetlen kötelezettséget jelentettek, viszont a játékosok részére egy elérhetetlen illúziót, egy leszámíthatatlan váltót képeztek.

Tegnap este az első liga egyesületeinek vezetői és igazgatói ülést tartottak, melyen azt határozták, hogy megszűntetik a professzionista labdarugást.

Ennek első lépése, hogy a játékosok a jövőben szerződés helyett akceptáló levelet kapnak és bevezetik a vegyes rendszert. A bajnoki küzdelmekben tehát olyan csapatok is részt fognak venni, a fizetett játékosú egyesületek mellett, melyeknek minden tagja szín-amatőr.

A határozatok jórészt egyelőre hétpécsetes titok alatt őrzik.

Sportkörökben élénken kommentálják az új rendszerű labdarugás felvirradását.

A NAC rövidesen visszakapja a játékos jogát. Nagyváradról jelentik: Mint ismeretes, a jól sikerült külföldi tura után a NAC abban a kellemetlen meglepetésben részesült, hogy játékosjától a bukaresti központ megfosztotta. Dinu Cesianu párisi román követ jelentése alapján ugyanis a bukaresti labdarugószövetség irredenta vádat emelt a nagyváradai egyesület ellen, hogy a külföldi államokban a NAC magyar egyesület jellegét domborította ki. A vizsgálat azonnal megindult és Biriescu dr. főügyész, az északi liga elnöke, megkezdte ebben az ügyben a kihallgatásokat. Biriescu dr. nyilatkozott, melyben kedvezően kommentálta a vizsgálat eredményeit. Nagyváradon valószínűnek tartják, hogy a NAC játékosját még e hét folyamán visszaadják. Érdekes, hogy ezzel egyidejűleg Balázs Dénes temesvári professzionista szövetségbeli vezető ember működési engedélyét is felfüggesztették, azzal az indoklással, hogy az egyik játékosnak

LINGUA

KÉZI SZÓTÁRAK 16°

Egy-egy kötet átlag 20-25 ívig terjedő tartalommal. Mindkét rész egybekötve.

Angol. Szerkesztő Dr. Latkó H.	Lei 136
Francia. Szerkesztő Dr. Hege-düs I.	Lei 136
Német. Szerkesztő Altai R.	Lei 136
Olasz. Szerkesztő Dr. Honti R.	Lei 136
Esperanto. Szerkesztő Tomán J.	Lei 340
Spanyol. Szerkesztő Dr. Honti R.	Lei 272

Kapható a
Brassói Lapok Könyvkereskedésében.

magyar nyelvű levelet írt. A bukaresti rendelkezés nem vette figyelembe, hogy magánlevélről volt szó.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűből 12 lej. Vasárnap: 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej. 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Megvételre kerestetik jó tarban levő keveset használt rövid keresztúros zongora. Ajánlatokat árumegjelöléssel „500” jellegre a brassói kiadóba. 17135.

Kiárusítjuk

alkalmi áron hálózati és telepes rádió gépeinket és rádió alkatrészeket. **SPLENDOR** BRASSÓ, KUT-UTCA 44

Jó karban levő 505-as Fiat-autó 15.000 lejért eladó. Cim 17133. szám alatt a brassói kiadóban.

Csontkemény szappant

vásárolhat nálunk állandóan, szigorúan gyári árban! Kereskedőknek gyári engross árak.

N. & A. BINDER szappan- és illatszert szaküzlete **Brassó, Kapu-utca 48.**

Allást nyer

Egy nagy faipari vállalat keres azonnali belépésre üzemi iroda részére egy román, német és magyar nyelvet kifogástalanul bíró, perfekt gépirónót. Csak kiváló és egyéb irodai munkák elvégzésére is alkalmas jelentkezők ajánlatát kérjük „Arboria” jellegre a brassói kiadóhivatalához intézni. 17155.

TANULÓ LEÁNYOKAT keresünk női szabóságunk részére. M. Neumann. 17157.

Lakás

KIADÓ 4 szoba, fürdőszoba mellékhelyiségekkel álló lakás. Úszóhely, Brassó, Fekete-utca 15. 17090.

NAGYON SZEP BUTOROZOTT SZOBA, fürdőszoba használatával, uri családnál, kitűnő levegőjű helyen, lehetőleg reggeli és ebédkosztall együtt fiatal házaspárnak, vagy két intelligens fiatalembernek kiadó. Cim 17123 sz. alatt a brassói kiadóban.

2-5 szobás fürdőszobás lakást keresek április 1-re. Címeket a brassói kiadóba kérek. 17132.

KIADÓ 1932. APRILIS 26-tól 4 szoba, hall, fürdőszoba és konyhából álló földszinti lakás. Brassó, N. Jorga 4.

KIADÓ április vagy május 1-től 4 szobás, konyhás, fürdőszobás mandzárd lakás. Brassó, N. Jorga 4. 17162.

Vegyes

Elsőrendű szigorúan koser konyha. Havi abonenseknek legolcsóbb árak, Bukarestben Weisztnél Str. Carol 9, hátul az udvarban. Emelet. 17146.

HÖLGYEK! Az egyetlen magyar nyelvű divatlap a „Párisi Divat”, a női divaton kívül gyermekdivatot, női kézimunka, irodalom és a háztartás minden ágáról is tájékoztat, ma már csak 25 lejbe kerül! Postai küldésnél még külön 3 lej portóra is küldendő. Ugyanilyen árban elfogadjunk előfizetéseket 3, 6 és 12 óra is. A Brassói Lapok Könyvosztálya.

Czernowitzer

Morgenblatt

független demokratikus napilap.

Megjelenik kétszer naponta.

Legelterjedtebb és legolvasottabb német lap Nagyromániában.

Közjegyzőileg hitelesített példányszám.

Kitűnő hírszolgálat. — Saját tudósítók.

Európa minden fővárosában mint hirdető szerv. kiválóan alkalmas.

Elterjedtség: Nagyrománia, a csatlakozó Lengyel részek, Csehszlovákia, az összes Balkán államok és a Kelet.

Saját gazdasági rész. — Autó-, Rádió-, Sport és szépirodalmi mellékletek.

Saját utazási és fürdő mutató.

Saját nyomda.

Linotip gépszedés. — Rotációs nyomás.

Szerkesztőség és kiadó:

Cernauți, Str. Poincaré Nr. 3.

»HERMES«

menetjegyiroda és pénzváltó-üzlet Brassó, Kolostor-u. 3.

Külföldi, belöldi és körutazási jegyek, kedvezményes külföldi utazások. — Szakszerű díjtalan felvilágosítások. Külföldi pénzek és átutalások legelőnyösebben. **Ütvelek, vízumok gyors beszerzése**

H. Aronsohn & Co. menetjegyiroda új helyisége

BRASSO, Telef. sz. 275 és 539

Műszaki könyvekben,

nyelvtanokban, szótárakban állandó nagyraktár a Brassói Lapok Könyvosztályában. Kérje díjtalan árjegyzékeinket.

Metropol ujonnan átalakítva

Polgári szálloda és étterem

cimen megnyílt. — Szobák már Lei 60-tól. — Ebéd étlap szerint 3 fogás 25 Lei
BRASSÓ, FEKETE-UTCA 2 SZÁM.

HIRDETMEY

Közhírré tesszük, hogy 1932. március hó 15. én délelőtt 11 órakor a brassói központi póstahivatal igazgatói irodájában tárgyalás lesz a póstahivatal tulajdonát képező „Berna” védjegyi autókamion üzemeltetéséhez szükséges következő anyagok beszerzésére:

5000 liter könnyű benzin,
250 kg. olaj,
5 kg. vazelin,
5 kg. valvolin,
5 kg. tisztító gypajpu.

A vonatkozó megállapodást a nyilvános számvetőségről szóló törvény 89. paragrafusa, valamint a Monitorul Oficial 127-1931. számában közölt szabályok alapján fogjuk megkötni. Az ajánlattevőket kérjük, hogy zárt, lepecsételt, írásbeli ajánlataikkal személyesen és pontosan megjelenni sziveskedjenek.

Az igazgató.

Í megjelent

az

Athenaeum

68 lejes könyveinek

legújabb kötete

Ebből a sorozatból eddig megjelent:

1. Ursula Parrott: Ex-feleség

Az elvált asszony, a független nő regénye. Világsiker. Hogyan él, hogyan szeret, hogyan dolgozik a mai asszony? Az amerikai író nagy leleplező regénye.

2. Móricz Zs.: Forr a bor

A nagy magyar író megírta legnagyobb sikerű könyvének, a „Légy jó mindhalálig”-nak folytatását. A nagy diákok, az élet küszöbén álló fiatalok regénye.

3. F. Werfel: A nápolyi testvérek

A legnagyobb osztrák író új, nagy műve. Hat nápolyi testvér izgalmas életregényén át megmutatja a mai Olaszországot és a mai európai lelket.

4. Bródy Lili: A Mancsi

A gyorsan népszerűvé vált fiatal író friss, színes, igaz regénye, a mai budapesti leányról.

Brassói Lapok Könyvosztálya BRASSÓ

Ezennel megrendelem az Athenaeum 68.-lejes könyveinek eddig megjelent kötetét, egész vászon kötésben. — A megintekből csak

A sorozat 12 kötetből áll és kérem megjelölés után minden kötetet megküldeni A pénz előre küldöm (portó küldeményként 10 lej) Utánvételes szállítást kérek (portó ez esetben küldeményként 25 lej).

Név: _____

Foglalkozás: _____

Lakhely: _____

Sziveskedjék gondosan kitölteni és a nem megfelelő részt kibuzni.

B. L. Felelősszerkesztő: Kocsis Béla

A BRASSOI LAPOK nyomdavidálatának kiadás és rotációs nyomása, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lei. Magyarországra: negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420 félre 820, évente 1600 lei — Egyes szám ára 5 lej; Magyarországon 20 fillér.

Fiókiadóhivatal és szerkesztőség Hunyad és Alsófehérvármegye részére: Déva, Str. Ion Creanga 2. Telefon 17. (Balogh Géza).

MEGBIZOTTAK. Bukarest: Dán Dániel, Gerő Sándor és Kohn Jenő. — Dés: Str. S. Barnau 10. (Oszán Kálmán). — Kolozsvár: Str. Dubalarilor 7. (volt Timár-utca) (Neumann Ignác). Torda-Aranyos-, Marostorda- és Kisküküllőmegyékre kerületi megbízott (Bernát Ernő) Tg-Mureș, Str. Câmpului 8. — Marosvásárhely: (Benjamin Árpád), Piața Regele Ferdinand 52. Nagyszeben: Str. Turnului 13. (Szigetváry László). — Szatmár: Csokonai-utca 10. (Váradi József). — Udvarhelymegye és Székelyudvarhely: Orbán Balázs-utca 31. (Varró Elek). — Szilágysomlyó: (Heperin Ernő). — Temes-, Arad- és Krassószörényvármegyékre (Némethy Gábor) Temesvár, IV. Bem-utca 31. — Torda: Str. Regele Ferdinand 25. (Dénes József).

Központi szervezők pénzfelvételi jogosultsággal: Bartha Géza, Dán Mózes.

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálok.